ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — Թիւ 1,362 — Կ. ՊՈԼԻՍ. — 1901, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 14——27 — 16 ՇԱՊԱՆ 1319 ——14 ԹՐԻՊԻՆ ՄԱՐ 1317 — ՇԱՐԵԹՇԱԲԹԻ

Բիւզանդիոն

ՀԱՑԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

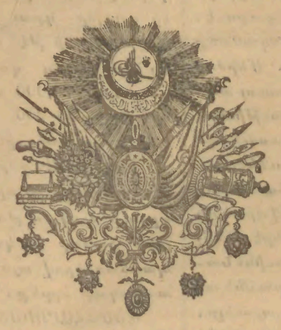
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԲԻԶԱՆԴԻ ՔԻԶԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆԵՒԱԿՆ
ՎԵՑԱՄՍԵԱԿ
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ
ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԱՄ ՏԱՐԱԾՈՒԹԵԱՄԲ ԱՌԱՔՈՒԱԾ ՀԱՄԱՐ
Թղթակցութիւնները պէտք է ուղղել Տ. Գալուստ Կասունեանի անունով։

«ՊՈՒԶԱՆԹԻՈՆ»
ԱՄԻՐԱՅԱՆ ՊՈՒԶԱՆԹԻՈՆ
Journal Arménien Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ԱՋԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏԱՐԵԳԱՐՁ ԾՆՆԴԵԱՆ ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ

ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻԴ ԽԱՆԻ

ՄԵԾԱԶՕՐ ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՒ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

՝՞ Շապաո ՝՞

Ուրախալի Տարեդարձ մ՚է այսօր Օսմանեան Մեծազօր Տէրութեան միլիոնաւոր հաւատարիմ հպատակաց համար, որք բախտ կ՚ունենան վերստին ծանելու զարեբաստիկ Տարեդարձ Մինդեան ՆՈՐԻՆ ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ՎԵՀԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻԴ ԽԱՆԻ։

Այս հանդիսաւոր բարեպատեհ առիթներուն մէջ, երկիրը նորէն և նորէն կը յիշէ բոլոր այն մեծագործութիւնները՝ զորս կ՚պարտի ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ խորունկ իմաստութեան և հնարիւոց Պետական գիտութեան։ Անժուռանալի նշանաւոր արարքներ որք երկրին ճակատագիրը վերածեցին արդի բարձր կացութեան և եզական, նախանձելի դիրք մը անոր տուին Մեծ Տէրութեանց չարքին մէջ՝ ի յուշ անմոռանալի ներկայութեամբ ՆՈՐԻՆ Կ. ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ այս անուանի Տարեդարձներուն առիթ, որք մէկ մէկ հանգրուաններ են Օսմանեանց մեծափառ Տէրութեան փառաւոր և յառաջադէմ տարեգրութեանց մէջ։

Միլիոնաւոր հաւատարիմ հպատակներն այս մեծ օրերուն մէջ հպարտութեամբ ակնարկ մը կ՚նետեն դէպ ետեւ, չափելով երկայնութիւնն և ընդարձակութիւնն այն ճամբուն զոր Օսմանեան Տէրութիւնը կարեց անցաւ յառաջդիմութեան ասկիւրներուն մէջ, յորէ անտի Բարեբաստիկ Գահակալութեան ՎԵՀԱՓԱՌ ՄՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ—ՀԱՄԻԴ ԽԱՆԻ։

Եւ իրօք, աչքի առնվե բերելով Օսմ. Տէրութեան այն վիճակն յորում ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԻՒՆ գահակալեց Օսմանեանց փառապանծ Գահը, կ՚տեսնենք որ կրթական, հանրօգուտ չինութեանց, բարեգործական հաստատութեանց, Տէրութեան Հանրային Պարտուց, և ամէն երկրաչէն ձեռնարկութեանց համար ո՛րչափ պիտանի և կարեւոր նորութիւնք ներմուծուած, իրագործուած են ընդ ուղղակի հակողութեամբ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ—ԻԼ—ՀԱՄԻԴ ԽԱՆԻ, որ Իր մեծագործութիւններով, և իմաստուն զեկավարութեամբ, ամէն ինչ անանուանդ դէմքը կ՚հանդիսանայ Իր մեծապանծ Նախորդներուն չարքին մէջ։

Նոր ժամանակներու Օսմանեան Պատմութեան էջերն արդէն իսկ զարդարուած են ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ—ԻԼ—ՀԱՄԻԴ ԿԱՅՍԵՐ մեծագործութիւններովը, որոց մէջ նշանակելի են բարերար կարգադրութիւններն ու հանրօգուտ հրամանները երկրին կրթական զարգացման համար, անտեսական բարօրութեան համար, վարչական և դատական վերակազմութեան համար, և մանաւանդ ծովային ու ցամաքային զինուորական զօրութեանց աճման, յաւելման և նորանոր տարրերով զօրացմանն համար։

Քաղաքակիրթութեան բարձր սահմաններուն մէջ, ամէն ոք կ՚խոստովանի թէ Օսմ. Տէրութիւնն այսօր ո՛րչափ բարձր դիրք մը գրաւած է, վայելելով ամէնէն մեծ Տէրութեանց բարեկամութիւնը, դաշնակցութիւնը, ո՛չ միայն ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ իմաստուն քաղաքագիտութեան շնորհիւ, այլ և որովհետեւ ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ նախահոգ խոհեմագարգ կարգագրութիւններովը, Տէրութիւնը նիւթապէս ալ բարւոքած, աճեցուցած, բազմապատկած է իր ներքին ոյժերը։

Բնական է ուրեմն որ Իր միլիոնաւոր հպատակները, նոյնպէս հաւատարիմ որչափ երախտագէտ, և գնահատող այս ամէն մեծագործութեանց՝ բացառիկ ուրախութեամբ տօնեն ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ—ԻԼ—ՀԱՄԻԴ ԽԱՆԻ Մինդեան Տարեդարձը, որով այսօր բոլոր Տէրութիւնը տօնական երեւոյթ կ՚զգենու, դրօշներով կ՚զարդարուի, լոյսերու մէջ կ՚ողողայ, և խրախճանութեամբ, հանդէսներով, անգամ մ՚ալ խնդութեամբ կ՚տօնէ այս մեծ Տարեդարձը։ Այս լայնածաւալ Տէրութեան մէկ ծայրէն մինչ մեկալ, Ադրիական, Սեւ Ծովու, Մարմարայի, Եգէական Ծովու, Կարմիր Ծովու, Հարաւային Ովկիանոսի և Պարսից Մոլի անունն անսահման եղերաց վրայ, մէկ հոգւոյ պէս, Օսմանեան հպատակները այս օրն իրարու իրենց ամէնուն համար տօնի օր կ՚նկատեն և կ՚տօնեն, հաւատարմութեան ամէն ցոյցերով և արարքներով։

Ինչպէս իր ամէն Տարեդարձներ ալ մէկ մէկ բարիք, կամ բարիքներու մէկ մէկ շարք պարգեւած են Իր Տէրութեան և երկրին, այս տարի ալ միլիոնաւոր հաւատարիմ հպատակք Օսմ. Տէրութեան բախտ ունեցան վայելելու ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ անգին բարիքները՝ վարչական, բարեգործական, անտեսական և հանրային չինութեանց վերաբերեալ մեծամեծ գործերու մէջ։

Ուստի, բնական է որ Իր Մինդեան բարեբաստիկ Տարեդարձն ալ ցնծութեան նոր առիթ մ՚ընծայէ երկրին, և Տաճկաստանի միլիոնաւոր Ժողովուրդք այսպիսի բերկրանքի առիթ մ՚ալ միաբերան աղաղակեն «ԿԵՑՑԷ, ԾԱՒԵՐԻ ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐՆ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ—ԻԼ—ՀԱՄԻԴ ԽԱՆ ՂԱԶԻ»։

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄՇՈՑ ԹԵՄԱԿԱՆ ԴՈՒՐԵՐԸ

ՄՈՒՇ, 30 Հոկտ.

Մշոյ Պատր. Փոխանորդ Տ. Խոսրով Մ. Վրդ., որ Մուշ ժամանելէն ի վեր իր ուշադրութեան գլխաւոր առարկան ըրած է եկեղեցական կարգ մը խնդիրներ և որքանոցներու վիճակը, ժամանակ կ՚գտնէ քաղաքին թաղային եկեղեցիներու մէջ հերթով խօսիլ իր քարոզներն ալ, նպատակ ունենալով չարունակ յորդորել ժողովուրդը, փառն մնալու իր մայրենի եկեղեցիին և անոր մէջ ընդունիլ իր հոգեւոր մխիթարութիւնը։ Տ. Խոսրով Վրդ., որուն Մարիւէ և Ս. Յարութիւն եկեղեցիներու մէջ խօսած քարոզները ժողովրդեան խուռն բազմութեան կողմէ ունկնդրուեցան, անցեալ կիրակի ալ խօսեցաւ Զորոյ թաղի Ս. Աստուածածին եկեղեցին, չարունակելով նոյն հոգեշահ և չինիչ խրատները։

* * * Նախընթաց եօթնեակներու մէջ այցելեց նախ Ս. Յովհաննու, Ս. Առաքելոց վանքերն և Ս. կարապետի մայրավանքն ալ, ուր ընդունուած էր արժանավայել կերպով Միաբանութեան կողմէ, և չորս օրուան չափ կեցած էր վանական ընթացիկ գործերը կարգադրելու Միաբանութեան հետ և դպրոցին համար հարկ եղած անօրինութիւններն ընելու։ Բաց ի Ս. Առաքելոց վանքի Ազգ. որբանոցէն, Ս. կարապետի և Ս. Յովհաննու վանքերու մէջ ալ կան երկու որբանոց—դպրոցներ Ազգ. Պատրիարքարանէ նպաստաւորեալ, իւրաքանչիւրն ամսական 5 ոսկի թոշակով։ Ս. կարապետի վարժարանը, ուր այժմ կ՚գտնուին 60ի չափ աշակերտներ թէժերէն և այս ու այն կողմերէ, վերջերս մանաւանդ կրթապէս չատ ողորմելի վիճակի մէջ էր, որվհետեւ նախորդ ուսուցիչները ձգեր, քաշուեր էին և նորեր ալ չէին գտնուեր։ Միաբանութիւնն և վանական փոխանորդ Տ. Վարդան վարդապետ հոս ու հոն դիմումներ ըրած էին՝ ուսուցիչ ձեռք բերելու, բայց ապարդիւն եղած էին եղած ջանքերը։ Ասոնովանկը որ չնորհքով գնահատիմ ալ չկայ։ Այս անգամ, երբ Պատր. Փոխանորդ Հայրն ալ Ս. կարապետ կ՚գտնուէր, վանական Տնօրէն Մտրեհորդն ու վանական Փոխանորդ Հայրը վերջնական կարգադրութիւն մ՚ըրած են վարժարանին համար։ Նախորդ ուսուցիչներէն մէկ-երկուքը պաշտօնի կոչուած են կրկին ու դասախօսութիւնք վերսկսած են։ միւս կողմէ, բանակցութիւններ կ՚տարուհանուին տնօրէն—ուսուցիչ մ՚ալ ձեռք բերելու։ Ամէն պարագայի մէջ ըսած եմ որ Մշոյ վանքեր, եկեղեցիներ անխուսափելի պէտք ունին ընծայարան—դպրանոցի կամ վարժապետանոցի պէս հաստատութեան մը։ Ասով միայն կարելի պիտի ըլլայ հայթայթել վարդապետցու, վարժապետցու և քահանացու։ Այս պէտքը, որ ամէնէն կարեւորն է այս եկեղեցական թեմին համար, կ՚ցաւիմ որ դեռեւ լուրջ ուշադրութեան առարկայ չեղաւ։ Պարզապէս լքեալ մ՚է այս տեղական կրթական գործին, որուն հակառարուածն արդէն ամէն անգամ կ՚զգանք, երբ որ խնդիր կ՚ըլլայ փընտռելու վարդապետցու, վարժապետցու և քահանացու։ Ս. կարապետի վանքն ամէնէն տրամադրելին է իր մէջ պահելու այս տեսակ հաստատութիւն մը, և որուն ամէնէն աւելի ինքը կարօտ է, Ա՛ւր են Ս. կարապետի վանական և հոգեւոր պէտքերուն բաւականութիւն տուող միաբաններ։ Աշակերտներուն թիւը չատցնելը չէ որ պիտի լրացնէ այս պէտքը, ամենևին, այլ բարձրացումը վարժարանի կրթական մակարդակին։ Քիչ աշկերտ պահենք, բայց պէտք եղածին պէս կըրթենք։ Ահա ա՛յս է պէտք եղածն և փնտռուածը, ասով Ս. կարապետը պիտի կատարէ իր կրթական դերը։

Այս մասին կասք ու փոփաքներ ալ կան, նոյն իսկ վաստ եմ թէ Ս. կարապետի Վանահայր Փոխանորդ Հայրն և Միաբանութիւնը բարի գործ մը պիտի նկատեն այս նպատակին իրականացումը։ Նախաձեռնութիւն մը կ՚պակսի միայն, որուն եթէ սկսուի, յուսալից ենք թէ նիւթական դժուարութիւններն ալ հարթուին կրթասէրներու գրասական նպաստներով։ Կը յուսանք նաև Տ. Խոսրով Վրդ.ն ալ այս կէտը խնամքով ուշադրութեան պիտի առնէ, չխնայելով իր ուսումնասէր ջանքերը։ Բնաւ տարակոյս չկայ թէ կրթական այս գործին կանուխ կամ ուշ յաջողութիւնը խիստ օգտակար պիտի ըլլայ բարոյապէս Մշոյ հոգեւոր թեմին։

Բայց ամէնէն աւելի ուշադրութեան առարկայ եղած է Ս. Առաքելոց Որբանոցին վիճակը, որ նիւթապէս ու բարոյապէս արդարև չա՛տ արգահատելի է։ Մասակարարութեանց անկանոնութեան երեսէն՝ ժանաւանդ որբանոցը զուրկ գտնուելով խնամեալ հոգածութենէ մը՝ չատ յետադէմ և ողորմելի կացութեան մը ենթարկուած էր։ Տղոց փնտռնդն անբաւական, հալածները պակաս, պատռտած, մանաւանդ ուսուցիչներու չգոյութիւնը, բացակայութիւնն են։ պատճառ եղան հետզհետէ ի վեր, որ որբանոցը խիստ ծանր տարի մը բոլորէ։ Այն տեսնելն որ Վանքի և Որբանոցի մասակարարութիւնները միացուեցան, արդէն կը նախանշուէր թէ մասակարարական անկանոնութիւններ և անբաւականութիւններ պիտի ծագէին, քանի որ մասակարարութենէ հակցող ու անտեսագէտ մարմին մը չէր գտնուեր վանքին մէջ։ Մերուներ Վանահայր մ՚ունի Ս. Առաքելոց Վանքը՝ Տ. Ծովհաննէս Վրդ. Մուրատեան, որ արդէն չէր կրնար վարել մասակարարութիւնը՝ ծերուկ ու մինակ ըլլալուն համար։ Այս անգամ, առաժամարար և իբրև փորձ կարեւոր դատուեցաւ որքանոցին մասակարարութիւնը բաժնել վանքէն։ Պատր. Փոխանորդ Տ. Խոսրով Վրդ. և Հոգաբարձութիւնն սկսած են արդէն վարել մասակարարութիւնը, զոր այն ատեն հիմնովին կարելի է կանոնաւորել, երբոր Պատրիարքարանէ հոգածուին Որբանոցին պարտքերն որք յանձնուած են հերուընէ ի վեր։ Որբանոցն ուսուցիչ ալ չունէր վերջերս, ուստի առաջին առիթիւ յարմար ուսուցիչ մ՚ալ ղրկուեցաւ։ Արհեստանոցին հաշիւներն ալ չատ խառնիխուռն են, արհեստապետին տարեթոշակն անվճար են։ Անոնց համար ալ պատեհ առիթիւ մը։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԳՆԴԱՒԻՒ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻ ՄԸ ԲԱՇԱՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ Կ՚ՆԷՆԴԻՒՆԻ ՀԱՅՑԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ԵՐԿՈՒ ՂԸՂԻ ՆԱՄԱԿ ԲԱՆԸ ԱՆԴՐԱԳԵԼԸ Է։ ԱՊԱ ԲԱ՛Ց, ՀԱՅՑԻ ՀԱՑՈՂԻ ԱՆՓՈՓՈԽ Կ՚ՄՆԱՑ։

ԲՆՈՒԹԵԱՆ ԾՈՑԷՆ

ՄԱՐԳԱՐԻՏԻՆ ԱՌԱՍՊԵԼՆԵՐԸ.— ԼԻՆՆԷԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ.— ՋԱԳՈՒԿՆԵՐՆ ՈՒ ՀԻԱՆԴԻՒՆԸ.

Մ. Լիոնէլ Պոմմէռ այս օրերս հրատարակեց յոյժ չահեկան գիրք մը մարգարիտներու պատմութեան վրայ, որմէ ահա քանի մը հետաքրքրական քաղուածներ։

Ինչպէս ամէն հաղուագիւտ բան, մարգարտն ալ ունի իր առասպելները։ Մինչեւ դարու մէջ չատեր կ՚կարծէին թէ մարգարիտը վայրի կենդանիի—ինչպէս կոկորդիլոսի— արցունքն է, սառած վիճակի մէջ։ Ուստիք ալ ցոյղ բերբերացած կաթիլներ կ՚նկատէին։ Զուտ դասական առասպել մ՚ալ կայ։— կ՚պատմուի թէ Կղէոպատրա իր մարգարիտներուն ամէնէն թանկագինը քացախի մէջ լուծելով՝ խմցուց Անտոնիոսի, սէր ներշնչելու համար անոր։ Մ. Լիոնէլ Պոմմէռ կ՚ըսէ թէ ասիկա զուտ երեւակայական է, որովհետեւ—Անտոնիոս ըսած խեղօքն հատացի պէս—ինք ընտրի քացախի մէջ դրեր է մարգարիտը, որ տարիներ անցնելէ ետքն խակ չէ լուծուեր։

Մարգարիտը նկատուած էր նաեւ դեղ մը, որ աչքի հիւանդութիւնները կ՚բուժէ, արեան հոսումը կ՚դադրեցնէ, մելամաղձութիւնը կ՚դարմանէ, եւն.։ Մարգարիտին թժկական պատմութենէն ո՛չ նուազ առասպելական է նաեւ պետր ծնունդական կամ արտադրութեան եղանակին պատմութիւնը։ Մարդիկ նկատելու զարն երիկամային քար մը կամ տեսակ մը աւազ, որովհետեւ մարգարիտ գտնուած էր կակղամորթներու երիկամներին մէջ։ Երեւելի բնագէտ մը, Ռէօմիւր, քիչ մը կարգ կանոն դրաւ այս չփոթի վիճակին մէջ։ Ընդունելով հանդերձ մարգարիտներու ախտաբանական նկարագիրը, ինք առաջինն եղաւ որ ճշտեց մարգարիտին ծագումը, Բնագիտաց, կիրի, լուսնծնատի և կազմական նիւթի մը թանձրացումն ըլլալով, մարգարիտն ամէն պարագայի մէջ կակղամորթի մը կազմաւորութեան արդիւնքն եղած պիտի ըլլար։ Բայց մեկնակէտն չաճախ կ՚փոխուի, որովհետեւ մարգարիտ գտնուած է նաեւ օտար մարմնի մը մէջ, ինչպէս աւազի հատիկի մը, մեռած պզտիկ մակաբոյծի մը կամ ուրիշ առարկայի մը մէջ։ Մարգարիտը՝ աղտոցած ատեն՝ յաճախ գէշ հոտ մը կ՚բուրէ։ Ասկէ հետեւցուցած են թէ անոր նախատարրն եղած է կազմախօսական մնացորդ մը, մակաբոյծ մը, միջատ մը կամ հատիկիթ մը։ Եթէ իրօք այսպէս է, հաւանական է որ օր մը կարելի ըլլայ ըստ կամս տիպել կակղամորթները մարգարիտ արտադրելու։ Եթէ գիտուններն յաղթին մարգարիտին մակարոյծը գտնել — որ կերպով մը անոր մեկրերը պիտի ըլլայ — անշուշտ պիտի մշակեն, պիտի բազմացնեն զայն, կամ ի հարկին պիտի ներարկեն և այսպէս պիտի տիպեն կակղամորթներն ուզուածին չափ մարգարիտ չընելու։ Կենսաբաններն այլապէս դժուար գործեր ի գլուխ հանած են։ Միայն թէ ճշտիւ յայտնի չէ որ կակղամորթ մը որքան ժամանակի կ՚կարօտի մարգարիտ մը արտադրելու համար։ Բայց կ՚երեւի թէ 10 թերեւս 20 տարիներ անհրաժեշտ են։ Միւս կողմէ, բնական եղանակները փութացնելու միջոց չկա՞յ։ Հարկաւ կայ։ Զինաջիք — որք ամէն բան տեսած, ըսած, ըրած ու երեւակայած են երբ մեր նախահայրերը տակաւին ըստ արժանւոյն քաղաքակրթուած չէին—, Զինացիք սո-վորութիւն ունէին արդէն կակղամորթներն ստիպելու որ ժամանակէն առաջ մարգարիտ չընեն։ Անգլիացի գիտուն մը, Մր. Տըննա, կ՚հաւատայ թէ մարգարիտները կրնան ձագեր ունենալ։ Ընտիր տեսակ բրինձի հատիկներ գրէք, կ՚ըսէ, պզտիկ տուփի մը մէջ, քանի մը մարգարիտներու հետ, որք ամէն ցնցուէ վերծ ըլլան ժամանակ մը ետքը բացէք տուփը, և պիտի գտնէք պզտիկ նոր մարգարիտներ, կամ մարգարիտի ձագուկներ։ Այս անգլիացի գիտունը չատ զօրաւոր հաւատքի կամ վառ երեւակայութեան մը տէր ըլլալու է, վասն զի ուրիշ գիտուններ փորձած ու չեն յաջողած։ Բրինձի հատիկները նորէն բրինձի հատիկ մնացած են և մարգարիտներն՝ աժան։ Բայց Մր. Տըննա, անգլիացիի յատուկութեամբ, չի հաւատար և կ՚պատասխանէ թէ հաւանականութեան ուշագրութիւն ընելու է, այսինքն 15 կամ 30 բրինձի հատիկներուն ընկերը տալու է 3—4 մարգարիտ, և առ նուազն տարի մը սպասելու է։

Մարգարիտի չինութեան վերաբերեալ ուրիշ մեծ մտ կայ, որուն մանրամասնութիւնն անծանօթ մնացած է։ Այս մեծութեան հնարիչը գիտական մեծ հարաւ ունի։—Բնագէտ Լիննէն է։ Շուէտի թագաւորն ազնուականութեան տիտղոս չնորհեց այս անուանի քաղաքացիին որ կ՚յայտարարէր թէ մարգարիտները խոչորցնելու միջոց մը գտած էր։ Լիննէ, չկրնալով իր գիւտը ծախել չուէտական կառավարութեան, գնաց գտաւ Պէյկ անուն վաճառական մը և 8000 ոսկիի փոխարէն անոր ծախեց իր մեքենան։ Այս պատմութեան վերաբերեալ յայտնի չէ, որովհետեւ չի գիտցուիր թէ վաճառականն օգտուե՞ց թէ ոչ։ Անկէ ի վեր գործածուած միջոցները կեղծ կամ չատ փոքր մարգարիտներ միայն արտադրեցին։

Մարգարիտն ընդունակ է հիւանդանալու, գունդնելու և կորսնցնելու իր ջուրը, որուն համար միայն արժէք ունի։ Առանձնաբար խորհրդաւոր առնչութիւն մը կ՚երեւակայէին մարգարտին և անոր տիրոջ առողջութեան միջեւ։ Մարգարիտին հիւանդութիւնն զգալի խանգարում մը առաջ կ՚բերէր իր տիրոջ առողջութեան մէջ։ Այս համոզումը—որ սակայն չատ անքանաւոր չէ, քանի որ ո՛չ է հիւանդութիւն կրնայ փոփոխութիւն մը առաջ բերել մարդին վրայ և այդ փոփոխութիւն իր հակառարուածը կ՚ունենայ մարգարիտին վրայ, անոր հետ չփման մէջ ըլլալով—, այս համոզումը գոյութիւն չունի հիմա, բայց գոնացուցիչ բացատրութիւն մը յաջորդած չէ անոր։ կ՚հաստատուի թէ այսպէս է, բայց այդչափ միայն։ Առաջարկուած դարմաններն ալ ո՛չ նուազ տարօրինակ են։ Ոմանք խորհուրդ կուտան բարեյօժար կամ հաճոյակատար հաւի մը կլլեցնել հիւանդ մարգարիտը, որ երբ լոյս աշխարհ գայ, բոլորովին կը բժշկուի և իր նախնական գեղեցկութիւնը կ՚վերստանայ։ Ուրիշներ ալ կը պնդեն թէ մարգարիտն «հայրենադարձութիւն» ունի։ Եզրակացութիւնը առ է որ պէտք է ժամանակի մը համար հայրենիքը ղրկել գայն, Ամերիկա կամ Սէյլան կամ վերջապէս ուրկէ որ եկած է։ Ուրիշներ ալ կ՚ըսեն թէ ծովէն եկող մարգարիտին խանգուտ առողջութիւնը դարմանելու գործը նորէն ծովին յանձնելու է։ Շատ չքեղներ որ լրագիրք խօսեցան Գերմանի կայսրուհւոյն սիփական մարգարտեայ մանեակի մը վրայ որ Հիւսիսային ծովուն մէջ նետուած էր հաւատարիմ պահապանի մը հսկողութեան տակ։

Թ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ

ՉԵՆՈՐԻԱ

ՏԻԿԻՆ ՀԱՆՐԻ ԿՐԷՎԻԼ (16)

ԳՐԱԿԱՆ ԹԷԹՕՆ ՝՝ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ,,ի
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐՈՒՒ, ԵՐԱԺԻՇՏՆԵՐՈՒՒ, ԴՊԻՐՆԵՐՈՒՒ ԿԵԱՆՔԷ ԱՌՆՈՒԱԾ

Զ.

Սալօնը մանելով, Էլիզա զարմանք ու հաճոյք զգաց տեսնելով Ժօզէն որ լրագիր կ՚կարդար։ Ինազդաբար գիտէր թէ հայրն աւելի տրամադիր էր ներողամտութիւն ցոյց տալ նորատի երգչուհիին հանդէպ։ Մօտեցաւ և իր աղուոր ձեռքը դրաւ հօրն ուսին վրայ։— Զօպի վերն է, ըսաւ ցած ձայնով, թէև դուռը գոց էր։ Մեծ մայրն իր երկիրը դացեր է և զայն միսիոնակ ձգեր է հոս։ Սոսկալի բան չէ՞։

Ժօզէ ասդին դարձաւ և տեսաւ որ աղչկանը սիրուն դէմքը ժպտուճած էր յուզմունքէն։ Էլիզա մօրն երեսը կ՚նայէր, աչքերն արցունքով լեցուն։— Մարդ մարդասանք չունի ակնարկի վրայ, մայրի՛կ։ Ամառը միասինակ պիտի մնայ կանի մէջ։ Մտածեցէ՛ք, մէկը պիտի չունենայ որուն հետ զրոյց մը խօսք ընէ իրիկունները իր սենեկին մէջ։

Տիկին Քլօտիա գլուխն անդին դարձուցած էր, աղչիկն անգամ մը դիտելէն ետքը։— Եթէ ուզէիք, հայրի՛կ ու մայրի՛կ, սենեակ մը կուտայիք քրոջս, Լիլիի։ Ան տանն ես առանձին կ՚ըլլամ իմ սենեկիս մէջ և հետս կ՚առնեմ Զօպին։ Մարդու նեղութիւն չի տար։

Զայնը խոնարհ չէր մ՚ուներ, իբր թէ աղօթք մը կ՚ընէր։ Լռեց։ Դարաւոն իր սիրեցեալ զաւկին ձեռքն իրեն նին մէջ առաւ։— Բարի սիրտ մ՚ուներ, ըսաւ։

Տիկին Քլօտիա անոնց դարձաւ։— կ՚խնդրես որ Օր. Զօրնը գիւղ տանինք հետերնիս, հարցուց Տիկին Դարաւոն։

=Այո՛, մայրի՛կ, եթէ կ՚հաճիս։

—Վատա՜հ ես որ հաճոյք պիտի զգայ։

Ժօզէ յանկարծ ձգեց աղչկանը ձեռքը։— Երթամ հարցնեմ, ըսաւ Էլիզա, որ դուրս ելաւ վազելով։

=Զհակացա՜ւ, ըսաւ Տիկին Քլօտիա, խիստ դժգոհ։

—Ա՛լ չենք կրնար չէ ըսել, պատասխանեց ամուսինը։

=Կ՚հաւանի՞ս, հարցուց ընտանիքին մայրը։

—Ե՞ս։ Ինչո՞ւ չէ։ Տղաքը մեծ յառաջդիմութիւն պիտի ընեն։ Անոր ապրումները կ՚ըսեն թէ կամայ ակամայ կ՚աչխատցնէ ղիրենք։ Մենց որ, եղբայրն իմ ծառայութեանս մէջ մեռաւ և տեսակ մը հատուցում կ՚պարտիմ այս աղչկան։

Էլիզա իրենց առջին էր, քիչ մը շնչասպառ։— կ՚ըսէ թէ չատ աղուոր պիտի ըլլայ, թէ ըսելու չէի ձեզի, որովհետեւ պիտի չուզէք և ինք ալ ցաւ պիտի զգայ առյաւէտ։ Հպարտ է, մայրի՛կ։ կ՚ուզէր անմիջապէս երթալ։ Վերը, սենեկին մէջ փակեցի։

Ինդալով ցոյց տուաւ բանալին զոր ձեռքը բռնած էր։— Գէթ դաշնակի դասերուդ պիտի աչխատի՞ս, հարցուց Դարաւոն իր աղչկան։ Մո՛յլ քեզի։

=Չաչխատելուս պատճառն այն է որ կ՚ձանձրանամ, խոստովանեցաւ դեռատի տանտիկինը պարզմտօրէն։ Բայց անոր հետ, պիտի չձանձրանամ։

—Լա՛ւ։ Քլօտի՛ա, ինչ կ՚ըսես, հարցուց հայրը քաշալերող ձայնով մը։ Էլիզա փութկակի կ՚նայէր անոնց, անարատայայտ ժպտուճումներով առլցուն իր խաղար, աղուոր աչքերովը։ Մայրն զգաց թէ անկարող էր բացատրելու, կամ նոյն իսկ ճչտիւ յայտնելու այն մերժումն որ կա՛ր սրտին մէջ։ Բայց վերջապէս, երեք ամիսը չուտով կ՚անցնի և քիչ մը հակղուքիւն ընելու լոյ։ Աժուռնը կ՚ուզէր։ Ակներև էր աս։ Ինչո՞ւ այս գոնացումը չտալ անոր։ Շատ լաւ կ՚հասկնար թէ Էլիզան մայրը, այն պարագաներուն մէջ ուր տեղի ունեցած էր, կ՚արդարացներ ո՛ւ է հաճոյակատարութիւն ի մասին Զօպիի։— Դուն կնատո՛ր որ կ՚ուզես այնպէս ըլլայ, պատասխանեց ձայնով մը զոր չանաց հաճելի ընծայել։ Զօպին կանչելու արտօնութիւնն ստացած ըլլալով, Էլիզա իսկոյն վեր ելաւ։ Վար իջնելն աւելի երկար տեւեց, վասն զի նորատի երգչուհին փութկոտութիւն ցոյց չէր տար։ Իր բախտը վճռողներուն առջև գտնուելուն պէս խօսք առաւ և ասիկա գերազանցութիւն մը տուաւ իրեն։—կ՚ուզէք արձակուրդի միջոցին ասպնջականութիւն ընծայել ինձ, Տ՚ր և Տիկի՛ն, ըսաւ իր անձին տէրն ըլլալով կատարելապէս։ Ասիկա չատ վճռանձն գործ մ՚է ձեր կողմէ՛ և ես պիտի չկրնամ ըստ բաւականին յայտնել ձեզ իմ չնորհակալութիւնս։ Պիտի ջանամ նկատելի չտալ, և եթէ կ՚արժանէք, երաժչտութեան դասեր պիտի տամ ձեր աղուց, ձեր վրայ չատ բեռ չըլլալու համար։ Եթէ կ՚փոխաքիք, կրնամ գերմաներէն ալ սովրեցնել։

=Լաւ գաղափար մ՚է ադ, ըսաւ Դարաւոն։ Որոշուեցաւ։ Երեքշաբթի օր հետերնիս պիտի մեկնի՛ք։

Զօպի խոնարհութեան ըրաւ։—Մեզ հետ կ՚ճաշէ՛ք, ըսաւ Տիկին Քլօտիա, որ գէ՛թ խօսք մ՚ընելու պէտք կ՚զգար։

—Շատ բարի էք, Տիկին, չնորհակալ եմ, պատասխանեց Զօպի։ Բայց պէտք է տուն դառնամ։ Գիչեր բարի ձեզ։ Շնորհակալութիւն, սիրելի՛ Էլիզա։

Դուրս ելաւ, բարեկամուհիին առաջնորդելեւաւ։—Բայց կարծես թէ, ըսաւ Քլօտիա ,մե՛նք չնորհապարտ ենք իրեն։

=Զարմանալի աղչիկ է, մրմռաց Դարաւոն։

Պահ մը եաքը, քան քան ինդաց, ի մեծ ապշութիւն կնոջը։—Շատ զարմանալի է, բայց խոստովանէ որ մեր Էլիզան հրեչտակ մ՚է, ըսաւ։

—Հրեչտակները միշտ բախտաւոր չեն ըլլար, մրմռաց ընտանիքին մայրը, ձեռագործը կորգի դնելով։

Է.

Զօպի յարմարելու սքանչելի յատկութիւն մ՚ուներ։ 48 ժամուան մէջ սովրեցաւ ինչ որ պէտք էր կամ պէտք չէր ընել Տիկին Քլօտիայի տան մէջ։ Սովրեցաւ թէ ի՛նչպէս կարելու էր հացը, ծալելու էր անձեռոցը, կարգի դնելու էր սենեակը, ելնելու էր առանդնէն, առանց աղմուկ հանելու, թէ ի՛նչպէս և ե՛րբ կարելի էր դասնակ կամ չուխակ զարնել, ո՛չ միայն առանց մէկուն հանգիստը խռովելու, այլ ամէնուն ալ հաճոյք պատճառելու պայմաններուն։ Կարի ու ձեւի դասեր խնդրեց առանիքնէն, և անձրևոտ օրէ մը օգուտ քաղեց և տղոցը սովրեցուց լուցկիներով և թուղթի կտորուանքով հազար տեսակ սիրուն բաներ չինել։ Ի մի բան, ինքզինքն հաճելի, օգտակար եւ անհրաժեշտ դարձուց։ Դարաւոն չատ քիչ կ՚տեսնէր զայն, և երբեք առանձին չէր տեսներ։ Զօպի գրեթէ միշտ աղոցն հետ էր։ Իսկ Էլիզայի հետ Զօպի կ՚տեսակցէր իրենց երկուքին յատկացուած սենեակը, ուր ազատօրէն կ՚խօսէին, բայց գիչերը չատ չէին նստեր, որովհետեւ Տիկին Քլօտիա չէր սիրեր այս բանը։

(Շար.) Թարգմ. Ժ. ՇԻՐԱԿԱՑԻԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՕՍՄ. ԹԱԳՈՒՀԻՆ Աւետարանին պարզ լեզուին թարգմանութեան ի նպաստ կարծիք յայտներ է, ժողովրդին մէջ հոգեւոր և բարոյական կեանքը վերարծարծելու յոյժ քրիստոնէական բաղձանքով։ Իսկ Եորկիոս Թագաւոր ամենէն աւելի հանդարտութեան կողմն ըլլալով, չէզոք կ'կենայ խնդրոյն մէջ։ Նախարարները, Թագաւորին հաճութեամբը, Աթէնքի Մետրապոլիտին հրաժարականը պահանջեցին, և ձեռք բերին, որովհետեւ մետրապոլիտն երեսս չէր տար գրգռուած համալսարանականներուն, և թարգմանիչներուն դէմ եկեղեցական բանադրանք արտասանելու չափ ծանր մեղք մը չէր տեսներ թարգմանութեան գործին մէջ։ Կ'ըսէր Մետրապոլիտը թէ կ'բաւէ թարգմանութիւնն եկեղեցիներու և դպրոցներու մէջ չկարդալ, թո՛ղ անկէ անդին ո՛րչափ կարելի է պարզօրէն կարդացուի Նոր Կտակարանը։ Կամ, կ'բաւէ արգիլել թարգմանութեան ընթերցումը, պէտք չկայ թարգմանիչները բանադրելու։ Թարգմանիչը, Մ. Բալլի, մեկնեցաւ Աթէնքէ, խռովութիւններէն զգուշանալով։ Մ. Զայիմիս, բարեկարգութեան պահպանման համար, չարունակեց Մ. Թէոդոքիի ձեռք առած արագաքայլ կարգի միջոցները։ Համալսարանականներուն այս աստիճան յուզուելուն գլխաւոր պատճառն այն է որ Աթէնքի Համալսարանին ուսանողներուն մեծ մասը կ'հետեւի Աստուածաբանութեան ճիւղերու։ Բոլոր Հելլէն ժողովրդին կղերն հոն կ'պատրաստուի։ Զարմանալի չէ ուրեմն այն աստիճան կղերական ոգիով տոգորուած ըլլալնին։

∴ Աւետարանի թարգմանութեան խնդրոյն առթիւ դժուարութիւնները բառնալու համար, երեսուն բրոֆէսորներ, իրենց գլուխն ունենալով Համալսարանին տնօրէնը, ուսանողներն յորդորեցին համաձայնութեան մը գալ։ Աստուածաբանութեան բրոֆէսոր մը բացատրեց թէ նոյն իսկ եկեղեցւոյ օրինաց համեմատ, սանկ խնդրոյ մը համար բանադրանք չըլլար։ Բայց ուսանողք պնդեցին բանադրանքին վրայ։ Աթէնքի մետրապոլիտ Պրոկոպիոս հրաժարական տուաւ՝ Թագաւորին և դատական գործոց նախարարին բացատրութիւններ տալէ վերջ իր ընթացքին համար։ Ոստիկան զօրաց պետն և ոստիկանութեան նախարարն հրաժարական տուին։ Զօրավար Վասոսի յանձնուեցաւ հրամանատարութիւնը։

—Մետրապոլիտն իր կամքով չէր որ հրաժարեցաւ։ Դատական նախարար Մ. Սդաիս մետրապոլտարանն երթալով, յայտարարեց թէ իր հրաժարումն անխուսափելի էր, և թէ կառավարութիւնը կ'պահանջէ զայն։ Մետրապոլիտը նախ առարկեց, և նախարարին հետ վարչապետ Մ. Թէոթոքիի պաշտօնատունը գնաց կառքով, և երկքն ալ այսպ գացին Պալատ։ Հոն Մետրապոլիտը Թագաւորին հետ կարճ տեսակցութենէ մը վերջ հրաժարականն ստորագրեց լալով։

ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՔ.— Բրեդորիայէ եկած հեռագրեր կ'ծանուցանեն թէ անգլիացի զօրաց և Պօէրներուն միջեւ ընդհարումներ տեղի ունեցան Նոյ. 19ին Բալետոն գիւղին վրայ (հարաւային—արեւելք Թրանսվալի), 20ին ի Վիլլերսդորբ և ի Բրեգդրիֆ։ Այս ընդհարումներու միջոցին Պօէրներուն կորուստներն եղած են 3 սպանեալ և 32 գերի։ Օրանժի հարաւային ծայրը, ի Սուագիլէնտ, անգլիացի գնդապետ Բօլվիլ գրաւեց պօէրական բանակետղ մը Բրեգրիֆէ 30 մղոն հեռի։ Երկուստեք մէյմէկ սպանեալ կայ։ Անգլիացիք ձեռք ձգեցին 12 գերի, 19 սայլ, 21 հրացան և 6,000 փամփուշտ։ Բրեդորիայէ յոյժ լաւատես հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ կացութեան մօտէն տեղեակ Անգլիացիք կ'հաստատեն եղեր թէ պատերազմին վախճանը քանի մը օրերու խնդիր է միայն, թէ անգլիացի զօրաց մէջ վհատութիւն ինկած չէ բընաւ, և թէ պատերազմը վերջացնելու համար պէտք է միայն մաչեցնել Պօէրներուն ընդդիմութիւնը, անընդհատ անոնց ետեւէն ինկալով։

—Անգլիայէ միշտ կ'չարունակուին զօրաց և ռազմամթերքի առաքումները։

—Պոմպայէ (Հնդկաստան) Հարաւային Ափրիկէ մեկնեցան երկու վաշտ հետեւակազօրք, քանի մը օրէն ալ պիտի մեկնին երկու գունդ հեծելազօրք և երկու գունդ հետեւակազօրք։

—Ռուսաստանէ և Մաճառստանէ եւս ձիեր կ'ղրկուին։

—Դալով ծախքերուն, չաբաթական 250,000 անգլ. ոսկի են միշտ, կառավարութիւնը մինչև յառաջիկայ Մարտ 31, 14 միլիոն ստերլինի բաց մը գոցելու պիտի պարտաւորուի։

ՆՈՐ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԵՈՀԱՆՆԷՍՊՈՒՐԿԻ ՄԷՋ.—Պօէրական նոր դաւ մը երեւան եկաւ Եոհաննէսպուրկի մէջ։ Անցեալ Դշ. կէս գիշերին քսան հոգի ձերբակալուեցան քաղաքին և արուարձաններուն քանի մը կէտերուն վրայ։ Ձերբակալութեան լուրը տարածուելուն պէս, Եոհաննէսպուրկի մէջ ահուսարսափ տիրեց։ Կասկածելի անձանց հարցաքննութեան օրը դեռ որոշուած չէ։

ՏԷՎԷՏԻ ԿԻՍԱՐՁԱՆՆ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Անցեալ կիրակի Վիսպատէնի մօտ Շիրչդէյն քաղաքին մէջ Պօէր զօրավար Տէվէդի կիսարձանին բացումը տեղի ունեցաւ։ Բողոքական երէց Վելքէր բացման ճառն արտասանելով, յայտարարեց թէ 1870ին Բրուսիացիք աւազակի վարմունք ցոյց տուին Ֆրանսայի մէջ, և թէ 1866ին Նասաւի դքսութեան Բրուսիոյ կողմէ իւրացուիլն անիրաւութիւն մ'էր։ Այս խօսքեր ահագին չփոթութիւն յարուցին, ոմանք կ'ծափահարէին, ուրիշներ կ'սուլէին ատենաբանը։ Վերջ ի վերջոյ ոստիկան զինուորք պարտաւորուեցան միջամտել կռուողներն իրարմէ բաժնելու համար։

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ՋՐՈՅՑՆԵՐԸ.—Հոլանտական թերթ մը իրազեկ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ իրօք հաշտութեան առաջարկութիւններ եղած են Մ. Քրիւկէրի, Վիդվադէրսրանտի ոսկեհանքերու գաւառն Անգլիոյ ձգելու հիման վրայ։ Անգլիոյ պատերազմական նախարար Մր. Պրոտրիքի մէկ գործակալն այս առաջարկութիւնն ըրեր է Քրիւկէրի, գիտնալու համար թէ Նախագահն ո՛ր աստիճան տրամադիր է բանակցութեանց սկսելու։ Բայց Մ. Քրիւկէր մերժեր է բանակցութեանց մտնել արդի նախարարութեան հետ, որուն վրայ բնաւ վստահութիւն կարելի չէ ունենալ իր կարծիքով։ Եթէ Թրանսվալի և Օրանժի ամբողջ անկախութիւնն ընդունուի և երաշխաւորուի ուրիշ Տէրութեան մը կողմէ, կարելի է դիւրաւ հաշտութիւն կնքել։

ԼՈՐՏ ՌՈՊԵՐԴՍ.—Տէյլի Մէյլ խօսելու կ'պախարակէ Լորտ Ռոպէրդսի ուղղութիւնը պատերազմին նկատմամբ և զայն պատասխանատու կ'համարի պատերազմին տեւողութեան համար։ «Հակառակ ամէն հերքումներու, պատերազմը կ'չարունակուի, և առաւել քան երբեք հեռի է պատերազմին վերջանալուն օրը։ Պօէրք ամէնուրեք եռանդուն են, լաւ հագուած են, լաւ կ'սնանին, լաւ զինուած են, և կարող են մահացու հարուածներ տալ մեր զօրաց կամ մեր հաղորդակցութեան գիծերուն։ Մեր զօրագունդերը, խճողուած վակոններու ընկերակցութեամբ, հիւսիսէն հարաւ կ'երթան, արեւելքէն արեւմուտք, պարապ տեղը, կամ գրեթէ պարապ տեղը։»

ՊՕԷՐԱԿԱՆ ԱՊԱՍՏԱՆԱՐԱՆՔ.—Տէյլի Նիւզ պօէրական ապաստանարաններուն վրայ կառավարութեան տեղեկագիրը քննելով, երեւան հանեց որ նախորդ պաշտօնական յայտարարութեանց մէջ կառավարութիւնը 1,500 մահ ծածկած էր Մայիս, Յունիս, Յուլիս և Օգոստ. ամիսներուն համար։ Այս հաշուով պօէր տղայոց տարեկան առ 1000 հաշուով մեռեալներուն թիւը պէտք է ըլլայ 192 Մայիսին, 355 Յունիսին, 419 Յուլիսին և 565 Օգոստ.ին։

ԲԷՔՏԱՈՒՆԸ կ'հեռագրեն թէ ամբողջ հարաւային Ափրիկէի վրայ սաստիկ փոթորիկ կ'տիրէ։ Նիւթական վնասներն ահագին են։ Շատ ալ մեռեալներ կան ծովային արկածներու հետեւանօք։

ԹՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆԼՈՒԾԵԼԻ ՀԱՇԻՒ ՄԸ.—Ահա վեց ամիսէ ի վեր գրեթէ չարունակ Լորտ Քիչնէրի հեռագիրները կ'ծանուցանեն թէ Անգլիացիք միջին հաշուով ամէն չաբթու 400 Պօէր գերի կ'բռնեն։ Կառավարութիւնն իր կողմէ այդ թուականէն ի վեր կ'հաստատէ թէ 10,000 Պօէրք միայն զինեալ կան։ Եւ սակայն չաբաթական 400 գերի, վեց ամսուան մէջ՝ ամիսը առ նուազն կ'ընէ 9,600 գերի։ Ուրեմն այս հաշուով 400 Պօէր միայն պէտք է մնացած ըլլան պատերազմի դաշտերուն վրայ, բայց ամէն տեղ կան!

ՀՈԼԱՆՏԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ.— Կէս պաշտօնական Սդանտարտ կ'ըսէ թէ այս միջոցիս յարաբերութիւնք ձգտեալ են Անգլիոյ և Հոլանտայի միջեւ, որովհետեւ Բրեդորիայի մէջ քանի մը Հոլանտացիք դատի ենթարկուած են, և որովհետեւ Անգլիա թոյլ կերպով կ'չարժի հարաւային Ափրիկէէ տրտաքսուած Հոլանտացիներուն նիւթական վնասներն հատուցանելու համար, մինչ միւս Տէրութեանց հպատակներուն վնասները կ'հատուցանէ լիովին։

ՊՕԷՐ ՀՐԱՄԱՏԱՐ ՄԸ ԳԵՐԻ ԲԸՌՆՈՒԱԾ.—Հրամատար Պույզի պօէրախումբը Վիլլէրստորբի հիւսիսային կողմն յարձակեցաւ երկաթուղւոյ պահակ գունդի մը մէկ ջոկատին վրայ։ Գնդապետ Ուիմինկդըն վրայ հասնելով Պօէրք ետ քաշուեցան, և հրամատար Պույզ, որ սրունքէն վիրաւորուած էր, գերի բռնուեցաւ։ Հրամատար Պույզի գերութիւնը պօէրական կորովի պետ մը եւս մէջտեղէն վերցուած կ'ըլլայ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ.—Անգլիական նաւերը չբեռցնելու համար կազմուած միջազգային մասնախումբը, որուն կեդրոնն է Ամստէրտամ, Մարսիլիոյ քարափանց գործաւորներուն սէնտիքային հեռագիր ստացաւ, ծանուցանող թէ իրենք ալ պատրաստ են մասնակցել նոյն խորհուրդին, եթէ միջազգային բեռնաւորք որոշեն։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Անգլիոյ մէջ ընդհանուր կարծիքն այն է թէ Գերմանիոյ մէջ տեսնուած անգլիատեաց չարժումը կրնայ երկու Տէրութեանց միջեւ քաղաքական բարւոք յարաբերութեանց խզման պատճառ ըլլալ։ Մր. Չէմպըրլէն դարձեալ Հայպէրի առանձնացած է, և հրապարակաւ չի խօսիր։

ԼՈՐՏ ՍՓԷՆՍԸՐ, ծովային գործոց նախկին նախարար, ի Նիւբորդ ճառ մը արտասանելով, յայտարարեց թէ անգլ. կառավարութիւնն իրաւունք չունի քաջամարտիկ թշնամիէ մը անպայման անձնատուութիւն պահանջելու։ Անգլիա չի կրնար անկախութիւնն ետ տալ Պօէրներուն, բայց պէտք է անմիջապէս ինքնօրինութիւն չնորհէ անոնց անգլիական դրօշին ներքեւ։ Լորտ Սփէնսըր կ'ըսէ թէ պատերազմը վերջապէս լմննալու է՝ Մեծին Բրիտանիոյ թէ՛ ներքին և թէ արտաքին քաղաքականութեան չահուն համար։

—Անգլ. ոստիկանութիւնն արգիլեց պօէրասէր միտինկի մը գումարումն ի Պրայդըն։ Ատենը կ'բողոքէր Մր. Չէմպըրլէնի հարաւ—ափրիկեան քաղաքականութեան դէմ։

ԼԵԶՈՒԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ Մ'ԱԼ ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ.— Ինչպէս այս պահուս Աթէնքի մէջ հին ու նոր լեզուի խնդիր մը կայ Աւետարանին թարգմանութեան առթիւ, Պարսելոնայի Համալսարանին ուսանողք ալ կ'պահանջեն որ Քադալոնիոյ գաւառաբարբառը դասական լեզուն ըլլայ։ Ուսանողք երկու կուսակցութեան բաժնուած են։ Հին վիճակէն գոհ ուսանողք կառավարչին դիմելով, գանգատեցան Քադալոնական ուսանողներուն կողմէ իրենց եղած նախատինքներուն վրայ։ Կառավարիչն յայտարարեց թէ Համալսարանին տնօրէնին կ'վերաբերի այն հեղինակութիւն։

ՍԵՐՊԻԱ.— Նախկին սերպ վարչապետ Մ. Վլատան Եորկէվիչ որ Միլանի մահէն ի վեր Վիեննա կ'բնակի, Սքուպչինային նամակ մը գրելով, կը յայտարարէ թէ պատրաստ է ներկայանալ և ինքզինքն արդարացնել՝ իր վարչութեան օրով գաղտնի վարկերն ապօրինի կերպով գործածած ըլլալուն ամբաստանութենէն։ Նախորդ վարչապետը կ'յարէ թէ բոլոր դրամները գործածած է Աղեքսանդր թագաւորին արտօնութեամբ միայն և անոր ցոյց տըւած նպատակին համար։

ԳՈՐԾԵՐՆ Ի ՔՈԼՈՄՊԻԱ.—Ազատականք ձեռք անցուցին Քոլոմպիոյ մայրաքաղաքին՝ Քոլոնի բոլոր վարչութիւնը, նոր կուսակալ, նոր քղթատարական տեսուչ և նաւահանգստի նոր վերատեսուչ ընտրեցին։ Ցետոյ բացին ելմտական գանձարանը, որ 1,080 քոլոմպիական փր. միայն կ'պարունակէր։ Բանամա քաղաքին կառավարիչն ուզեր է դիմադրել Ազատականներուն, բայց իր զօրքերուն մէկ մասը ջարդուփշուր ըլլալէ վերջ, 400 հոգին ալ Ազատականներուն կողմն անցեր են։

ԵՐՐԵԱԿ ՉԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ.—Իտալական թերթերէն Բադրիա կ'ըսէ թէ Եռեակ Զինակցութիւնը ժամանակին օգտակար եղաւ, բայց հիմա բոլորովին անօգուտ է, քանի որ Ֆրանսայի հետ Իտալիոյ յարաբերութիւնք բարւոքեցան։ Նոյն իսկ եթէ Եւրոպայի մէջ ընդհանուր պատերազմ ծագի, Իտալիա վտանգի չենթարկուիր չէզոք մնալովը, որովհետեւ այն ատեն ազատ պիտի ըլլայ ուզած զինակցութեան կողմն յարելու։ Բայց եթէ անպատճառ հարկ է նորոգել Եռեակ Զինակցութիւնը, գոնէ Իտալիա առեւտրական և տնտեսական առաւելութիւններ քաղելու է անկէ, որպէս զի բանի մը օգտակար եղած ըլլայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆՔ ՈՒՐԻՇ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԵՏ.— Պարսկաստանի առեւտրական գործերու մասին Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ գտնուած դժուարութիւնները մատնանիշ ըրած էր «Թայմզ» իր մէկ խմբագրականին մէջ։ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան թերթը՝ Ֆրէմտէնպլադ՝ այս մասին խօսելով, ի վեր կ'հանէ Ռուսիոյ զանազան համաձայնութիւններն Եւրոպայի Տէրութեանց հետ։ «Նէչընէլ Ռիվիու»ի անգլեւռուսական մերձեցման վրայ գրած յօդուածը զանազան մեկնութեանց առիթ տուաւ նաեւ եւրոպեան մամլոյն մէջ։ Ֆրանսական օրաթերթերէն ոմանք մինչեւ իսկ ըսին թէ անգլիական Հանդէսին այն յօդուածն Արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լէնստաունի կողմէ ներշնչուած է, բայց ռուս գլխաւոր թերթերն անգամ կարեւորութիւն չտուին։ Ռուսիա արդէն իսկ համաձայնութիւններ ունի երկու Տէրութեանց հետ։ Անոնցմէ մին է Աւստրիա։ Սակայն ռուս ներկայացուցիչք իրենց հրահանգներն համասլաւական սկզբունքներու համեմատ գործադրելով, Աւստրիա չատ գոհ չէ մնացած աշխարհի այս մասին Ռուսիոյ տուած խոստումներէն։ Բայց Զարը վերջերս խիստ պատուէրներ տուաւ որ կէտ առ կէտ գործադրուի Աւստրիոյ հետ Համաձայնութիւնը, և երկու Տէրութեանց միջեւ պաղութիւն ձգող ամէն ամէն խրտուիլ զգոյշ կենան ռուս գործակատարք։—Միւս Համաձայնութիւնն է ֆրանքեւռուս Զինակցութիւնը։ Ռուս մամլոյն լեզուէն կ'հասկցուի թէ Ռուսիա տրամադիր չէ Օրթոտոքս Եկեղեցւոյ չահերը զոհելու Կաթոլիկ Եկեղեցւոյ չահերուն՝ աշխարհի ո և է կողմը։ Ռուսիա արդէն քիչ մը նեղացած է Ֆրանսայի, կաթոլիկ չահերուն պաշտպանութեան համար անոր փութկոտութեան բերմամբ։ Եւ արդէն դիւանագէտները չեն կրնար ճշտել տակաւին թէ երկրագունտիս ո՛ր կէտին վրայ Ֆրանսա և Ռուսիա կրնան գործակցիլ երբեք։ Ցայտնի է թէ Ռուսիա տրամադիր չէ ո և է զոհողութիւն ընելու Ֆրանսայի տնտեսական չահերուն։ Ֆրանսայի առեւտրական չրջանակներն յուսախաբ եղած են Ֆրանքեւռուս Զինակցութեան արդիւնքէն։ Ամէն երեք ամիսը միանգամ Բարիզի Առեւտրական Բարձրագոյն Դպրոցին նախկին աչակերտներն հրատարակութիւն մը կ'ընեն ի մասին ֆրանսական ճարտարարուեստից և վաճառականութեան։ Քաղաքականութեան վրայ բնաւ չի խօսուիր այդ հրատարակութեան մէջ, զուտ առեւտրական է։ Վերջին թուոյն մէջ, սակայն հետեւեալն ըսուած էր.

— «Զարն այցելութիւն մը տուաւ մեզ։ Հետեւաբար տեղն է քննել թէ ինչ եղած են ֆրանքեւռուս զինակցութեան տնտեսական առաւելութիւնները։ Թէեւ քաղաքականութեան մէջ Ռուսիա կրնայ մեր մեծ բարեկամն ըլլալ, բայց ստիկա արգելք մը չէ որ խափանարար միջոցներ տնօրինէ իր սահմանագլխին վրայ մեր արտադրութեանց դէմ։» Ֆրանսական գինիներուն վրայ ծայրայեղ մաքսերն յիչատակելէ վերջ, յօդուածագիրը տեղեկութիւններ կուտայ Մ. Տէլքասէի կողմէ այս մասին ռուս կառավարութեան եղած դիտողութիւններուն վրայ, որք սակայն քաղաքավար կերպով մերժուեցան։ Տեսրակը կ'յաւելու. — «Անշուշտ քաղաքավարութեամբ մերժուեցաւ Մ. Տէլքասէի դիտողութիւնը. բայց մերժումը միշտ մերժում է։ Ռուսիոյ իրաւունքն է անշուշտ մերժել այնպիսի պայմաններ զորս մեր Խորհրդարանն ալ դժուարութեամբ պիտի ընդունէր, եթէ Ռուսիա առաջարկած ըլլար։ Բայց կարելի է սա հետեւութիւնն հանել թէ մեր մասին Ռուսիոյ բարեկամական զգացումները սահմանափակ են, և զուտ քաղաքականութեան սահմանէն դուրս ելնելով, կրնանք ըսել թէ մինչեւ հիմա անօգուտ եղած է մեզ համար ֆրանքեւռուս զինակցութիւնը տնտեսական տեսակէտով։»

ՍԻՐԱԶՊՈՒՐԿԻ Համալսարանին պատմութեան ուսուցիչ կարգուեցաւ Տր. Շբան, որ կաթոլիկ մ'է։ Բրոֆէսոր Մոմզըն գրիչը ձեռք՝ առաւ բողոքելու այս ընտրութեան դէմ։ Աշխարհահռչակ պատմաբանը կ'յայտարարէ թէ կաթոլիկ ուսուցչի ընտրութիւնը պատմութեան ազատ քննին համար հարուած մ'է, որովհետեւ ամէն կաթոլիկ բրոֆէսորի նման՝ Տր. Շբան եւս պարտաւորուած է իր կրօնքին յարած մնալ, և ըստ այնմ ուսուցանել։ Համալսարանին համար անհրաժեշտ է միշտ անկախ հետազօտութեան ոգւով տոգորուած ուսուցիչ ընտրել, մանաւանդ պատմութեան ճիւղին համար։ Կրօնական մասնաւոր դաւանութեանց տկար կողմն այսպէս անգամ մ'ալ երեւան կուգայ, կ'ըսէ Բրոֆ. Մոմզըն. անոնք իրենց հետեւողները կ'պարտաւորեն մտիկ չընել ուրիշ կրօնային դաւանութեան մը վերաբերող Բրոֆէսորին իմաստասիրական կամ պատմական վարդապետութեան։ Ուստի Համալսարանին ուսուցիչ ընտրելու պաշտօն ունեցող անձինք պէտք է միշտ ի մտի ունենան թէ համալսարանական ուսուցման միակ առաջնորդը պէտք է ըլլայ անկախ հետազօտութիւնը։ Եթէ մոռնան այս իրողութիւն, «Հոգւոյն Սրբոյ դէմ հայհոյելու աններելի մեղքը» գործած կ'ըլլան, ինչպէս ըսուած է Աւետարանին մէջ։ Գերման ակադեմական չրջանակներուն մէջ ահագին իրարանցում առաջ բերած է այս ազդու բողոքը, և բրոֆէսորներուն մեծամասնութիւնը կ'համակրի իրենց պատկառելի պաշտօնակցին տեսութեանց։ Բազում Համալսարաններու մէջ այժմէն ստորագրուած են հաւանութեան յայտարարութիւններ, և ուրիշներ ալ կ'պատրաստուին։ Միւնիխի համալսարանին Բրոֆ. Հէրդլինկ միայն Բրոֆ. Մոմզընի հակառակ կը կ'պատասխանէ, յայտարարելով թէ քանի մը գերման Համալսարաններուն կանոնադրութիւնք գրեթէ մէկ դարէ ի վեր յատկապէս կ'տրամադրեն որ պատմութեան և իմաստասիրութեան ամբիոնները միմիայն կաթոլիկներու յանձնուին, մանաւանդ Պաւիերայի մէջ։ Բրոֆէսոր ֆօն Հէրդլինկ կ'յարէ թէ կաթոլիկ կրօնքը կաթոլիկ բրոֆէսորները պարտաւորած չէ ի նկատ առնել Բրոֆէսոր Մոմզընի առարկած այն իրողութիւն թէ պատմական և իմաստասիրական հետազօտութիւնք համաձա՞յն են թէ ոչ կաթոլիկ կրօնին պահանջմանց։ Բայց որովհետեւ պատմութեան և իմաստասիրութեան բրոֆէսորներուն գլխաւոր նիւթն է ամբողջ տիեզերքին և կրօնի մասին յայտնուած բոլոր կարծիքները պարզել, օրինաւոր է այն պահանջում թէ այն նիւթերուն վրայ Կաթոլիկ տեսութիւններն ալ միւս տեսութեանց նման ազատ մուտք պէտք է ունենան Համալսարաններուն մէջ։

ՌՈՒՍ ՈՒՍԱՆՈՂՔ.— Կրթական նախարար զօրավար Վանովսքի, Մոսքուա այցելելուն առթիւ ընդունեց այդ քաղաքին ուսանողներուն մէկ պատգամաւորութիւնը։ Ուսանողք, որք գացած էին իրենց խնդիրներն ու բաղձանքները պարզելու նախարարին, սիրով ընդունուեցան և մէկ ժամ տեսակցեցան նախարարին հետ։ Ի պատասխանի անոնց խնդիրքին թէ Համալսարաններէն արտաքսուած ուսանողք արտօնուին դառնալու, նախարարը վստահացուց զիրենք թէ արդէն արտօնութիւն չնորհուած է բոլոր անոնց, որք գարնան համալսարանական խնդիրներու հետեւանօք միայն արտաքսուած էին։ Ուսանողաց այն խնդիրքին թէ ռուս ուսանողք ազատ ըլլան իրենց ուզած համալսարաններն երթալու փոխանակ անպատճառ իրենց բնակած կեդրոնին համալսարանը միայն դիմելու, զօրավար Վանովսքի պատասխանեց որ, եթէ այդպիսի ընտրութեան ազատութիւն տրուի, հարուստ դրամագլուխ ունեցող Համալսարանները պիտի լեցուին, մինչ աղքատագոյններն ամայի պիտի մնան։ Նախարարը չուզեց որ խօսք բացուի հրեայ ուսանողներն Համալսարաններուն մէջ աւելի ազատօրէն ընդունելու խնդրոյն վրայ, յայտարարելով թէ այդ խնդիր, ինչպէս նաեւ կանանց ընդունելութեան խնդիրն իր իրաւասութեան չրջանակէն դուրս է, և աւելի քաղաքական հանգամանք մը ունի քան ակադեմական։ Մերժեց նաեւ ուսանողներուն մէջ պատուոյ ատեաններ կազմելու արտօնութիւնը, որովհետեւ ուսանողք դեռ հասունցած չեն այդպիսի ատեաններ ունենալու համար։ Բայց նախարարն հաւաստեց թէ Համալսարաններու կառավարական քննիչներէն դուրս բրոֆէսորներէ քննիչ մարմիններ ալ պիտի հաստատուին։ Նախարարը մերժեց նաեւ գումարումներու աւելի լայն արտօնութիւն մը տրուիլը, բաւական համարելով իրենց ընտրած մէկ բրոֆէսորին նախագահութեան տակ ժողովներ կազմելու արտօնութիւնը։ Նախարարութիւնն ի վերջոյ յայտարարեց թէ ուսանողական կազմակերպութեան ամբողջ խնդիրը նկատողութեան առնուած է, և քանի մը ամսէն պիտի հրատարակուին նախարարութեան որոշումները։ Ուսանողք մեծ հաւատք ունին զօրավար Վանովսքիի ուղղամտութեան և լայն հայեացքներուն վրայ։

ՀԱՆՔԵՐՈՒ ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐԸ.—Ֆրանսայի հանրօգուտ չինութեանց նախարար Մ. Պօտէնի ծրագրին համեմատ, որ ընդունուեցաւ Նախարարաց Խորհուրդին կողմէ, աշխատութեան տասն ժամերն աստիճանաբար պիտի նուազին, յառաջիկայ Յուլիսէն սկսեալ 9 ժամ պիտի ըլլայ, իսկ 1904ին 8ու կէս ժամ, և 1906էն սկսեալ 8 ժամ։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Փոխարքայ Չանկ Չի Դունկ միւս փոխարքաներուն կ'առաջարկէ որ առ Գահն մատուցուի յիչատակագիր մը, խնդրող որ Չինաստան Ռուսիոյ յանձնէ բոլորովին Չինական Թուրքաստան և Իլի, պայմանաւ որ Մանչուրիան Չինաստանի դարձուի բոլորովին։ Փոխարքայք մերժեցին։

—Բեքինի դեսպաններուն և զինուորական հրամատարներուն միջեւ փափուկ խնդիր մը ծագած է, Դիէնձինի բնիկ քաղաքաբաժնին զինուորական վարչութեան չարունակման մասին։ Միջազգային սպայք վերջերս չէին ընդունած Չինացիներուն առաջարկը թէ իրենց յանձնուի դարձեալ տրոց հաւաքումը։ Սպայից ժողովին մէջ մէկն առաջարկեց խնդիրը դեսպաններուն յանձնել, բայց ամէնքն ալ համակարծիք եղան գնդապետ Մառչանի, որ յայտարարեց թէ Դիէնձինի առժամեայ կառավարութիւնն սպաներուն միայն կ'վերաբերի, և թէ դեսպաններուն կարծիքն առնելու հարկ չկայ, և քաղաքին զինուորական վարչութեան պահպանումը կենսական կարեւորութիւն ունէր Դաքուի և Բեքինի միջեւ հաղորդակցութեան բարւոք վիճակին համար։ Չինացիք դեսպաններուն դիմած ըլլալով Դիէնձինի վարչութիւնն իրենց յանձնուելու համար, դեսպանք այս խնդիրն իրենց իրաւասութեան սահմանին մէջ նկատել կը թուին։

ՉԷՀԵՐՈՒՆ ԽՆԴԻՐԸ.—Ֆրանց Եոզէֆ կայսր Չեհ կուսակցապետ Մ. Հէրոլտն իրեն մօտ կանչելով, դժգոհութիւն յայտնեց իր կուսակցութեան ընթացքին վրայ, ըսելով թէ ի Բրակա իր այցելութենէն վերջ կ'յուսար որ Չեհ ժողովուրդն աւելի նպաստաւոր դիրք մը պիտի բռնէր հանդէպ կառավարութեան։ Իր այցելութեամբ կայսրն ապացոյց մը տուած եղաւ թէ կ'սիրէ Բրական և Չեհերը, որք պէտք է երախտագէտ ըլլային և կառավարութեան նեղութիւն չպատճառէին։ Կայսրը պատուիրեց որ Չեհ երեսփոխանք Խորհրդարանին մէջ խափանարար ընթացք չբռնեն։

—Խորհրդարանին Նախագահն հրաւիրեց բոլոր կուսակցապետները, գոհացուցիչ որոշում մը տալու ելմտացոյցին քուէարկութիւնը փութացնելու համար։ Վարչապետ Մ. Քէօրպէր եւս ներկայ էր։ Ծննդեան տօնին արձակուրդէն առաջ պէտք է քուէարկուի։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԸ.— Ամերիկացի մաքսային պաշտօնեայք ա՛յնքան խիստ արգելքներ կ'դնեն գեղարուեստական առարկաներուն դէմ, որ կարծես հին պատկերասրահները կ'յիչեցնեն։ Մինչեւ հիմա գեղարուեստական առարկայից կարգը չեն դասուիր նշանաւոր վարպետներու հարթ քանդակները (bas reliefs), այլ մարմարիոնի պարզ կտորներ կ'համարուին, և ըստ այնմ 50 % կ'մաքսուին, փոխանակ 20 %ի։ Պատկերներու տէրերուն ոմանք ամերիկեան ճշմարիտ հաճոյակատարութեամբ իսկոյն կ'վճարեն պահանջուած մաքսերը, բայց անցեալ օր Մր. Հէնրի Հէվմէյէր, երբ իմացաւ որ Նիւ Եորքի բարեծագիկ մաքսաւորները Մէնոտտ Ֆիզօլէ հռչակաւոր գեղարուեստագէտին մէկ քանդակը գեղարուեստական առարկայ մը ճանչնալ չեն ուզեր, բողոքեց իսկոյն առարկաներու դասաւորիչ ժողովին, որ ի նպաստ բողոքողին որոշում տուաւ, և մաքսաւորներն ափիբերան եղան։

ԼԻՎՐԲՈՒԼԻ ՊԱՆՔԱՅԻՆ գողութեան հեղինակն է Պանքային պաշտօնեաներէն մին, որ քանի մը տարիէ ի վեր կ'գանձէր բերողին վճարելի չէքեր, առանց տոմարին մէջ անցընելու զանոնք։ Տնօրէնը վերջապէս կասկածի երթալով քովը կանչեց զայն հարցափորձելու համար։ Պաշտօնեան գլխարկը գլուխը դրաւ և անյայտացաւ։ Կ'ենթադրուի թէ մեղսակիցներ ունի։ Իր այս կերպ գողութեանց ամբողջ գումարը 170,000 անգլ. ոսկիի կ'հասնի։ Պանքան 250 անգլ. ոսկի պիտի տայ գողը գտնողին։

ԴՈՒՄԱՅԻ վերջին գործին անունն է «Դիակ», որ աւարտած չէ դեռ։ Բայց կ'ըսուի որ կա՛մ թերի մնացած ըլլալուն համար և կամ ուրիշ արգելիչ պատճառներով այս գործ պիտի չհրատարակուի երբեք։

ՄԵԾԱՀԱՐՈՒՍՏ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ Տիկին Ալտա Ֆէլկըր, որ խելագարած է և առողջանալու յոյս չկայ, յանկարծ երեք քեռորդի կ'ունենայ, իբրեւ ժառանգորդ իր հարստութեան։ 25 տարուան բացակայութենէ մը վերջ, որու միջոցին իրենց ո՛ւր գտնուելնուն վրայ բնաւ տեղեկութիւն մը չկար, հիմա հաստատած են իրենց ազգականութիւնը, և պիտի օգտուին տիկնոջ հարստութենէն։ Այս քեռորդիք իբրեւ աղքատ տղաք որդեգրուած էին 1876ին մէկ—երկու ագարակատէրներու կողմէ, և դեռ նոր իմացեր են իրենց մօրաքրոջ գոյութիւնը։ Բայց Տիկին Ալտայի եկամուտներն ասկից առաջ իր միւս ազգականներուն բաշխուած ըլլալով, տեսնենք հիմա ի՛նչ որոշում պիտի տան Նիւ Եորքի դատարանները։

ԱԲՐԱՀԱՄ ԷԼՄԸՐ, Միացեալ Նահանգաց մէջ ամենէն ծեր մարդը, մեռաւ Նիւ Եորք Նահանգին Ուոթկէ քաղաքին մէջ։ Իրենց ընտանեկան Աստուածաշունչին մէջ անկիւնը գրուած է որ ծնած է 1782 Յունուարին։ Տարիներով չատ վատառողջ էր։ Մխելու սկըսած էր տասն տարեկան հասակին և կ'չարունակէր մինչեւ անցեալ չաբթու. վերջին 20 տարիներուն մէջ օրն երեք անգամ օղի կ'խմէր։

Մ. ՊԷՐԹԸԼՈ.—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովն ալ յատուկ պատուիրակութիւն մը ղրկեց, չնորհաւորելու Յոբելեանը Մ. Պէրթըլոյի, զոր Երեսփ. Ժողովոյ Նախագահ Մ. Տէչանէլ կոչեց «Մեծ քաղաքացի մը, որ պատիւ մ'է ոչ միայն Ֆրանսայի, այլ ընդհանուր աշխարհի գիտութեան։»

ԽՐՏՉՈՂ ՓԻՂԸ.— Բարիզէն յատկապէս Միլան տարուած էր խոչոր փիղ մը, թատրոնի մէջ խաղալու համար։ Միլանի կայարանին մէջ վակոնէն դուրս հանուելուն պէս, «Ամօր» (այս է փիղին անունը) նախ և առաջ ապուշ ապուշ սկսաւ բոլորտիքը նայիլ, բայց ելեկտրական թրամուէներուն երթեւեկն աւելի զարմանք կ'պատճառէր անոր։ Սկսաւ իսկոյն փախչիլ սարսափահար, տակնուվրայ ընելով սայլակները, կառքերը, և ամէն բան որուն կ'հանդիպէր ճամբուն վրայ։ Գեղեցիկ ապարանքի մը դուռը խորտակելով ներս մտնելու վրայ էր, երբ ոստիկանք և քանի մը գործաւորք բռնեցին սարսափելի կենդանին, և քաղաքին աղմուկներուն դադրելէն վերջ, փիղը տարին իրեն յատկացուած տեղը։

ԾԽԱԽՈՏԸ.— Ամերիկեան Ծխախոտի հսկայ ընկերութիւնը, յետ բազում բանակցութեանց, վերջապէս յաջողեցաւ գնել Նիւ Եորքի Մէքլըրին և Ընկ.եան իրաւունքները։ Այս ընկերութիւն անկախօրէն գործելով, զօրաւոր մրցում մը կ'ընէր ծխախոտի ընկերութեան հետ, որ հիմա միմիայն մնալով, ուզածին պէս կրնայ գիները բարձրացնել։ Ընկերութիւնը 2 միլիոն 500,000 տոլար վճարեց յիչեալ մասնաւոր Տան։

ԲՈՐԴՍՄՈՒԹԻ նաւահանգստին մէջ չինուելու վրայ եղող նոր զրահաւորներէն մին ալ պիտի կոչուի «Էտուարտ է. Թագաւոր», 16,500 թոնօ տարողութեամբ, և հետեւաբար աշխարհի մէջ ամենէն խոչոր զրահաւորը։ Ձեւով Ֆորմիտէյպլին պիտի նմանի, բայց աւելի զրահ պիտի կրէ, և նորագոյն թնդանօթներով պիտի զինուի։ Քանի մը ամիսէն ծով կ'իջնէ Սըֆֆօլք նորաչէն յածանաւն ալ։

ԺՕՐԺ ՕՆԷՅԻ մէկ նոր վէպին Անգլիա մտնելը չարտօնուեցաւ մինչեւ որ կառավարութեան կողմէ գրաքննութիւնն աւարտի։ Վիպասանը նամակ մը հրատարակելով, ցաւ կ'յայտնէ որ բարոյականի դէմ մատենագիր մը կ'ենթադրուի ինք Անգլիոյ մէջ, ուր 25 տարիէ ի վեր իր բոլոր վէպերը կ'կարդացուին և կ'թարգմանուին։ «Իմ բարի համբաւս միայն բաւական ըլլալու էր որ նոր գիրքս ալ Անգլիոյ մաքսէն անցնէր։»

ԿՑՈՒՑՆԵՆՔ գաւառի և արտասահմանի բաժանորդներուն թէ լրագրին ճակատը ցուցուած գիներն ԱՄԲՈՂՋ վճարելի են։ Անոնք որ փոխանակագրէ, դրոշմ, նամակի կամ ֆրանքի ծախքը կամ տարբերութիւնը մեզ վճարել կ'ուզեն, ՊԱԿԱՍ ԹԵՐԹ կ'ընդունին։ —Օտար նշանագրութեանց թուղթեր չենք ընդունիր։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Ուլայի Բ. աստիճան և Գ. Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Ելմտական նախարարութեան խորհրդականի օգնական Հագգը պէյի։

—Ասիրի (Եմէն) կառավարիչ անուանուեցաւ Հինտիէի Գայմագամ Մէհմէտ Էմին էֆ.։ Կինձ գաւառին Տէֆթէրհանէի Տնօրէն անուանուեցաւ Զօրումի Տէֆթէրհանէին Ա. քարտուղար Հագգը էֆ.։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Կայս. Իրատէի մը համաձայն շնորհաւորական արարողութիւնք այսօր Դշ. ըստ սովորութեան պիտի կատարուին Եըլտըզի Կայս. Պալատան մէջ, և լուսավառութիւնք ևս դարձեալ ըստ սովորութեան. իսկ որոշեալ տեղերէն միջօրէին միայն թնդանօթ պիտի արձակուի։

—Պաշտօնաւոր ու անպաշտօն նախարարք, Միւշիրք, Ուլէմայք և պետական աւագ պաշտօնատարք այս առաւօտ Կայս. Պալատ գացին, իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու յոտս Կայս. Փառացն։

—Նոյնպէս դեսպանատանց Ա. Թարգմանները և հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերն ըստ սովորութեան այս առաւօտ Կայս. Պալատ գացին ի շնորհաւորութիւն։

—Եւրոպական վեհապետք և Պարսից Շահն հեռագրաւ շնորհաւորեցին Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձը։

—Նոյնպէս Մէքքէի Էմիրը, Եգիպտոսի Խտիվը, Պուլկարիոյ իշխանը, Եգիպտոսի Կայս. Գոմիսէր Ահմէտ Մուխթար փաշա, կուսակալք, Կայս. Զօրաբանակներու Միւշիրք և հրամատարք շնորհաւորական հեռագրեր ուղղեցին ի Կայս. Պալատ։

—Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին ի պատիւ, կայսերական ներման արժանացող բանտարկեալք, թէ՛ ի Պոլիս և թէ գաւառաց մէջ, այսօր բանտերէն արձակուեցան, Կայսերական արեւշատութեան համար բարեմաղթութիւններ ընելով։

ՍՈՒՐԲԷՆ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆԻ Սկիւտար փոխադրութեան հանդէսն երէկ կատարուեցաւ սովորական արարողութիւններով։ Կայսերական Կարաւանը ժամ 7½ին մէյզոնէն Կայսերական Պալատէն մեկնեցաւ, և ժամ 8½ին հասաւ Պէշիքթաշի նաւամատոյցը, ուսկից Մահսուսէի Շահին շոգենաւով փոխադրուեցաւ Սկիւտար։ Երբ շոգենաւը Սկիւտարի մօտեցաւ, թնդանօթներ արձակուեցան։ Սկիւտարի զինուորական հրամատարը, Սելիմիէի զօրանոցին զինուորական հրամատարն և կառավարական պաշտօնատարք ընդ առաջ եկան, և զինուորական նուագածուաց խմբի մը առաջնորդութեամբ և մեծ հանդէսով տարին կառավարական պաշտօնատունը, ուր յատկապէս պատրաստուած շքեղ վրանի մը տակ հաստատուեցաւ. այս առթիւ բարեմաղթութիւնք եղան։

ՊԱՐՍԻՑ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Խարիճիէի արարողապետ Ղալիպ պէյ և պարսկական դեսպանատան Ա. Թարգման Ցովհաննէս Խան այսօր երկաթուղիով Ճիսրի—Մուստաֆա փաշա պիտի երթան, ընդ առաջ պարսկական Նորընտիր դեսպան իշխան Րիզա Խանի, որ վաղը Պոլիս պիտի հասնի։

ՌՈՒՍԻՈՅ մայր—Թագուհւոյն ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այսօր ռուսական դեսպանատան մատրան մէջ գոհաբանական պատարագ մատուցուեցաւ։ Ներկայ էին ռուս դեսպան Մ. Զինովիէվ և դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնատարք։

ՀԵՐՔՈՒՄ.— Կ՚հերքուի այն լուր թէ Պոլսոյ ամերիկեան դեսպան Մր. Լիշման հրաժարած է իր պաշտօնէն։

ԿԱԹՈԼԻԿ ՔԱՂԴԷԱՑԻՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ.—Կրօնական գործոց վերատեսուչ Զիվէր պէյ, նախընթաց օր Կաթոլիկ Քաղդէացւոց Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Ղարիպի և Պոլսոյ Քաղդէացի հասարակութեան նախագահ Թապիպզադէ Աբտուլքէրիմ էֆէնտիին յանձնեց Կայսերական Պէրաթը, որ Նորընտիր Պատրիարք Տ. Էմմանուէլ Թօմասի պաշտօնը կ՚վաւերացնէ, իբրև Պատրիարք-Կաթողիկոս բոլոր Կաթոլիկ Քաղդէացւոց ի Թուրքիա, ի Հնդկաստան և ի Պարսկաստան։ Պատր. փոխանորդ Տ. Ղարիպ այս առթիւ արաբերէն լեզուաւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Կայս. արեւշատութեան համար։

ԺԱՆՏԱԽՏԻ ՄԻԿՐՈԲԱԲԱՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՔ.—Կայսերական Իրատէի մը համաձայն, միկրոբաքննական փոքր տարրալուծարան մը պիտի հաստատուի ի Սէլվի—Պրուն, որ Պէյքօզի վրայ կ՚գտնուի։ Հոն շինուած էին վերջերս ժանտախտաւորներու յատուկ տաղաւարները։ Մայրաքաղաքիս ո՛չ մէկ կողմն այսուհետեւ ներելի պիտի ըլլայ ժանտախտի միկրոբին նկատմամբ քննութիւններ կատարել։

ՎԱՆԱՅ ՆԱՀԱՆԳԻՆ ջուրի ճամբաներուն նորոգութեան, Կայսերական հրամանաւ, 400 ոսկի պիտի յատկանայ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Եանեայէ Նոյեմ. 12 թուով հեռագիր մը կ՚ծանուցանէ թէ նոյն գիշերը ժամ 10½ին Եանեայի մէջ երկրաշարժի ցնցում մը զգացուած է։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Նոյեմ 5էն մինչև 12, մէկ շաբթուան մէջ ի Պոլիս պատահած մահերուն թիւն յանգած է 234ի, որոց 7ը կարմրախտի, 1ը հարսանթի և 2ը ժանտատենդի հետեւանօք։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Պետական Խորհրդոյ անդամ Սթէֆանաքի Միւզիւրիս պէյի բնակարանը, Առնավուտ գիւղ, նախընթաց գիշեր գող մտնելով, ոսկի ժամացոյց մը և շղթայ մը, և ուրիշ ծանրագին առարկաներ վերցուցեր է։ Ոստիկանական քննութենէն հասկցուած է թէ գողը պարտէզին կողմը բաց թողուած պատուհանէ մը ներս մտած է և վերնայարկի սենեակի մը դուռը կոտրելով, պահարանի մը մէջ պահուած գզրոցէ մը գողցած է նոյն առարկաները։ Գողն հասկցուած է որ Միւզիւրիս պէյի նախորդ սպասաւորներէն մին է, Աքոսթօլ անուն, որ ցարդ չէ ձերբակալուած։

ՊԷՐՈՒԹԻ մէջ յատուկ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, նահանգին ոստիկանութիւնն ու ոստիկան զինուորութիւնը վերակազմելու համար։ Յանձնաժողովն անկարողները պիտի արձակէ, և անոնց տեղ կարող և պատուաւոր մարդիկ պիտի ընտրէ։ Անկարող գիշերապահներն ալ պիտի ճամբուին։

—Պէրութի մէջ անցեալ Դշ. գիշեր Իպրահիմ Խուրշիտ անուն գինով մը, Սայֆի փողոցէն անցած պահուն, Ֆրանսիս Էլ—Պահրի անուն ուրիշ գինովի մը կ՚հանդիպի, և գինովութեան հետեւանօք կռուի կ՚բռնուին։ Ֆրանսիս դաշոյնով հակառակորդը կ՚սպաննէ, և կ՚փախչի։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալած է չարագործը, որուն տունէն գտնուած են արիւնաթաթաւ դաշոյնը և արիւնլուայ զգեստները։

ԵՂՍՈՒՆՇԱՏ Ստեփանն երէկ 15 տարի շղթայակապ թիաբանութեան դատապարտեց Բլէանդի անուն չարագործ մը, որ անցեալ Ցլս. 22ի գիշերը, Եիւքսէք—Գալտըրըմի կողմը դաշոյնով զարկած սպաննած էր կօշկակար Իբրահիմ, իրենց միջև ծագած վէճի մը պատճառաւ։

ԶՕՐԱՆՈՑԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՍԱՍՈՒՆ.—Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած էր կայսերական Իրատէով, Ներքին գործոց նախարարութիւնն հրաման ղրկած էր Պիթլիզի կուսակալութեան որ Կէլիկիւզանի Միւտիրութիւնն այս տարի ևս կազմուի, Սասունի Գայմագամութեան կեդրոնը Սասունէ Գաւալճէվազ փոխադրուի, և կառավարական պաշտօնատան հետ երկու գումարտակ զօրք պարունակող երկու փոքր զօրանոցներ ալ շինուին, մին առ այժմ Կէլիկիւզանի և միւսը Գաւալճէվազի մէջ, պատրաստուած յատակագծին համաձայն, 650ական ոսկի ծախքով, և Մէրէքի մէջ ալ 100ական ոսկի ծախքով և 20 ոստիկան—զինուորներու համար երկու պահականոցներ։ Պիթլիզի զինուորական հրամատարութեան կողմէ այս անգամ քաշուած հեռագիր մը կ՚խնդրէր որ կայսերական Իրատէին համաձայն շինուելիք զօրանոցները մէյ մէկ վաշտ զօրք պարունակելու չափ ընդարձակ ըլլան։ Նախարարաց Խորհուրդն որոշեց արտօնել Պիթլիզի կուսակալութիւնն որ ասկէ առաջ զօրանոցներու շինութեան սահմանուած 1300 ոսկիէն զատ նոյնչափ գումար մ՚ալ ծախսէ զօրանոցներն ուզուած ընդարձակութեամբ շինելու համար։ Կայս. Իրատէ մը վաւերացուց Նախարարաց Խորհրդոյ այս որոշումը։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ Բժշկական Վարժարանի Տնօրէնութիւնը ձեռնհաս պաշտօնարանէն տեղեկութիւն ուզեց թէ ո՞ր գաւառներն ու գաւառակները տակաւին զուրկ են թաղապետական բժիշկներէ։

ԲԵՐԱՅԻ Զօղրաֆիօն վարժարանին մէջ գիշերային դասախօսութիւն մը պիտի հաստատուի այն տղոց համար որք ցերեկը գործի կ՚երթան, և դպրոց երթալու ժամանակ չունին։

ՎԱՌՆԱՅԷՆ երէկ 248 իսլամ գաղթականք հասան Պոլիս։

ՊԻԹԼԻՍԷ կ՚հեռագրուի թէ Ճապաղջուրի գաւառին ոստիկան—զինուորներէն տասնապետ Մուսթաֆայի հրացանն արկածով կրակ առնելով, գնտակը չաւուշ Հասանի դպեր և զայն սպաններ է։ Տէրվիշ անուն զինուոր մ՚ալ վիրաւորուեր է։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՔ.—Օսմ. փոքր շոգենաւ մը, որ 50,000 օխա ածուխ կ՚բերէր մայրաքաղաքս, Կիրակի գիշեր Շիլէի առջև ընկղմեր է։ Շոգենաւին նաւապետն ու 6 նաւազներն ազատուեր են։

—Եշ. օրը մայրաքաղաքէս մեկնող շոգենաւ մը Կէլիպօլուի առջև խրեր է։

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ.—Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, Շահզատէ—Պաշիի փայտաշէն թատրոններուն մէջ ներկայացումներն արգիլուած էին, ցորչափ օրէնքին պահանջած առողջապահական պայմանները չլրացնեն։ Ռամազանի տօնին առթիւ, թատրոններու տէրերը ձեռնհաս պաշտօնատան դիմելով, խնդրած են որ ներկայ ձմերան եղանակին և Ռամազանի մէջ ներկայացումներն արտօնուին նոյն թատրոններուն մէջ, յօգուտ աղքատիկ զինուորներու։ Պետական խորհուրդը նկատելով որ հանրային առողջութիւնն ու ապահովութիւնը նկատառութեան աւելի արժանի են քան զինուորներու վիճակը, մերժեց մատուցուած խնդրագիրը, և կրկնեց իր նախորդ որոշումը։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ մէջ առատ ձիւն կը տեղայ։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինոդն երէկ ևս գումարեցաւ Ռոտոսթոյի Մետրապոլտին ընդդէմ և ի նպաստ եկած գրութիւններուն քննութեամբ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան «Մուէթ» պահականաւն այս առաւօտ Պոլիս հասնելով, Սալըբազարի առջև խարսխեց։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ կուսակալութեան հրաման տրուեցաւ քննութիւն կատարել Ալաշկերտի Գայմագամին դէմ եղած գանգատներու մասին։

ՍՈՖԻԱՅԻ Օսմ. Գոմիսէր Նէճիպ Մէլհամէ էֆ., որուն վերադարձը ծանուցինք, Ֆէրտինանտ իշխանին հետ տեսակցութիւն մ՚ունեցած է Սոֆիայի մէջ։

ԿԱՅՍ. ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆ.—Ռամազանի տօնին առթիւ, Կայս. Անձն. Գանձուն նախարարութիւնը, ինչպէս ամէն տարի, այս տարի ևս սկսած է կարագ, բրինձ, բանդակ և այլն բաշխել կարօտ իսլամներուն։

ՊԷՐԼԻՆԻ օսմ. դեսպանատունն Արտաքին գործոց նախարարութեան ղըրկած է գերման կառավարութեան հրատարակած վիճակացոյցը, 1901 տարւոյ մէջ Գերմանիոյ ծովային վաճառականութեան մասին։

ՍԻՎԵՐԷԿԻ համար (Տիարպէքիր) թաղապետական բժիշկ մը պիտի ղըրկուի, որուն ամսաթոշակ վճարելու կարող է եղեր տեղւոյն թաղապետական սնտուկը։

ԻԶՄԻՐԻ վաճառականներէն Աւետիս Աւետիքեան էֆ. ձեռնհաս պաշտօնատունէն մենաշնորհ խնդրած է Իզմիրի Պրուն—Ապատ ծովախորշին մէջ գործարան մը կառուցանելու, քարիւղի թիթեղեայ ամաններ ու սնտուկներ շինելու համար։

ՄԱՆԱՍԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Կ. Պոլիս, Նոյմ. 14/27

Բամբակի գինը մեծնոյն վիճակն ունի, պզտիկ ելեէջներէ յետոյ, այսօր իր անցեալ շաբթուան գինն է. մանածի գին կոտրող չկայ։

Հրապարակին վրայ առեւտուրը չէ դադրած. բարակ 20 թիւ վաթեր և բարակ 20 թիւ կարմիրի տեսակներէն կ՚փնտռուին։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

Օ. Ո. 100էն կանխիկ

Վաթեր Եուզդուլէ Ն. 28½
» Իզմիր » 29½
» Սելանիկ » 29

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

Օ. Ո. 100էն 61 օր պայմ. կամ » » 3% զեղչ

Վաթեր Ն. 20 40—41
Էքսթրա » 16—24 46
» » 12—14 40—41

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔ

Վաթեր Ն. 4—14 29 —30½
» » 20 38 —40
Էքսթրա » 12—14 36 —39
» » 16—24 42½—43½

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ

Կարմիր Վաթեր Ն. 20 59—60

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ

Կարմիր Վաթեր Ն. 20 56—58

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ ԲԱՄԲԱԿԻ

ՄԱՆՉԷՍԴՐ, 15/26 Նոյմ.

Սբօթ 4 20/64 փէնս

ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Բաւական թիւլպէնտի խնդրանք կայ. տեսակը պակսած է հրապարակին վրայ։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

Լ. Օ. 118էն կանխիկ կամ Լ.Օ.113էն 4 ամիս պայմ.

Թիւլպէնտ տեսակներ. Ղշ.
Թիւ 16 (Բ.) 33 ինչէ 19 եար. 10½—11
Թիւ 20, 33 ինչէ 19½ եար. 13 — 14¾
Թիւ 26, Պուլթինէն, 30 ին. չէզ, 19½ եար. 13½
Թիւ 26, A Կատու, 31 ին. 41 եար. 38
Մերմեր Շահի տեսակներ
Թիւ 15 20
Թիւ 15 (կեղծը) 13 —17

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Ե. ՀՕՇԵԱՆ

Գալաթիա, Մօլօ Ճատտէ, Փէշտիմալճի, թիւ 52

Ամէն օր մինչև կէս գիշեր իրեն դիմող հիւանդներուն բերնի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները կ՚դարմանէ ըստ նորագոյն դրութեան։

Ակռայ կ՚լեցնէ ոսկի, բլաթին, և էմայլ, նուրբ և ճաշակաւոր և բնականին նման արհեստական ակռաներ կ՚շինէ քաուչուքով և ոսկիով։ Ատամնաբուժութեան կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ։ Ակռայի ամէն գործողութիւնք երաշխաւորեալ և վերջին դրութեամբ և կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ։

Բշ. Դշ. և Շբ. օրերը մինչև կէս օր Պահճէ—Գափու թիւ 42 ատամնաբոյժ Ա. Սահակեանի դարմանատունը պիտի ընդունի իրեն դիմող Պոլսոյ յաճախորդները։ Կիրակի օրեր ժամադրութեամբ։ 25—12

ՆԱՄԱԿԻ 40ՆՈՑ ԿԱՄ 20ՆՈՑ ԲՈՒԼ

—և ո՛չ թէ Սեէնէի կամ Իմփէրատէրի բուլ— ղրկել կ՚խնդրուի անոնցմէ որք փոքր գումարներու համար նախամեծար կ՚սեպեն տակաւին բուլ ղրկել ապահովագրեալ նամակաւ։ Բոսդահանէի բուլէն զատ ուրիշ բուլեր մերժուելով կը ծախսուին, և տարբերութիւնն առաքողը կ՚տուժէ ի հարկէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Այս առաւօտ խուռն բազմութեամբ լեցուած էր Մայր եկեղեցին, ուր տեղի ունեցան հանդիսաւոր բարեմաղթութիւնք Վեհ. Սուլթանի Ծննդեան Տարեդարձին առթիւ։ Տաճարը շքեղապէս լուսազարդուած էր։ Ս. Պատրիարք Հայրը ժամ 4½ին հանդիսաւոր թափօրով Մայր եկեղեցի իջաւ և նախագահեց արարողութեանց, իր շուրջն ունենալով Սուքիասեան Տ. Մեսրոպ, Դիմաքսեան Տ. Հմայեակ, Վեհապետեան Տ. Մկրտիչ, Ապահունի Տ. Եղնիկ, Երէցեան Տ. Գէորգ, Ճէվահիրճեան Տ. Գաբրիէլ և Տ. Ցակոբ Աչոտ եպս.ները, ինչպէս նաև բազմաթիւ վարդապետներ և քահանաներ։ Քաղաքական և Կրօնական Ժողովներ, Տեսուչ Խորհուրդք, մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդք և Հոգաբարձութիւնք իրենց ներկայացուցիչներն ունէին։ Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնն ամբողջովին ներկայ էր։ Մայր եկեղեցւոյ Դըպրաց դասը ներդաշնակօրէն սկսաւ երգել «Թագաւորեաց» շարականը։ Սաղմոսերգութենէ մը վերջ, Տ. Եղնիկէլ Վրդ. կարդաց Պօղոս առաքելոյն գիրքը, իսկ Տ. Ցակոբ Աչոտ եպս. կարդաց Մատթէոսի Աւետարանը «Տուք զկայսերն կայսեր և զԱստուածոյն Աստուծոյ»։ Ցետոյ Ս. Պատրիարքը բեմ ելաւ և Ս. Գիրքէն բնաբան մ՚առնելով քառորդ ժամու չափ խօսեցաւ, թուելով այն զանազան բարիքները զորս Հայ ժողովուրդը կ՚վայելէ Ն. Կ. Վեհափառութեան բարեխնամ հովանւոյն տակ։ Շեշտեց Հայ Ազգին հաւատարմական զգացումներն առ Օսմ. Պետութիւնն և առ Մեծազօր Ինքնակալն, և վերջացուց բարեմաղթութիւններ ընելով Կայս. արեւշատութեան համար։

—Ցարաբերական դիւանի տեսուչ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան երէկ իրիկուն Ս. Պատրիարք Հօր Բերայի բնակարանն հրաւիրուելով, մինչև գիշերուան ժամ 2 աշխատեցաւ Ն. Սրբազնութեան մօտ։

—Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆ. այսօր Բ. Դուռը կ՚երթայ, Մեծ—Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշայի մատուցանելու համար Ս. Պատրիարք Հօր մէկ պաշտօնագիրը, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական ընտրութեան մէջ քուէ ստացող 13 եպիսկոպոսներու անուններն պարունակող ցուցակը Կայս. կառավարութեան մատուցանելու համար Կրօնից տեսուչ Վսեմ. Զիվէր պէյի կողմէ եղած գեկուցման մասին, զոր Ն. Սրբազնութիւն երէկուան Խառն Ժողովոյ հաղորդած էր։

—Ս. Պատրիարքը, իր հետ ունենալով Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆ.ն, յետ գոհաբանական մաղթանաց, Կայսերական Պալատ գնաց, ի դիմաց Հայ Ազգին շնորհաւորական ուղերձ մը մատուցանելու յոտս Կայսերական Փառացն։

— Բարձր. Մեծ—Եպարքոսը փափաքած ըլլալով Կաթողիկոսական ընտրութեան նախընթաց հրահանգներուն և գործողութիւններուն վրայ պէտք եղած թուղթերը տեսնել, խնդրուած պաշտօնական ծանօթութիւնք ի գիր առնուած և այսօր Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեանի միջոցաւ հաղորդուած են Ն. Բարձրապատուութեան։

—Ս. Պատրիարք Հայրն Առաքելոց վանքի մասին պէտք եղած հրահանգներն հաղորդած է Մշոյ Պատր. Փոխանորդին։

—Վսեմ. Ստեփան փաշայի վիճակը կայուն է։ Երէկ նորէն փսխեց, և աղիքներուն ելեկտրական լոգանքը միւս կողմէն ալ ազդեց, որով քիչ մը հանգստացաւ, և մէկ—երկու փոքր դգալ մածուն կրցաւ առնել, նաև Շամբանիա՝ սառով։ Բայց աղիքներուն խցումը դեռ չէ անհետացած։

— Երէկ, Խառն Ժողովոյ նիստը փակուելէ յետոյ, Ս. Պատրիարքը Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին և Ներքին գործոց նախարար Բարձր. Մէմտուհ փաշային հետ։ Ն. Սրբազնութիւն յետոյ Ատլիյէի պաշտօնարանն երթալով, Նախարար Բարձր. Ապտիւրրահման փաշայի հետ տեսակցութիւն մ՚ունեցաւ։

—Կէտիք—Փաշա բնակող Շապին—Գարահիսարցի գեղադէմ Հայուհի մը՝ իրեն դրացի և հայրենակից Ցոյն երիտասարդի մը համակրելով, ամուսնանալու համար Ցունաց Պատրիարքարանը դիմում ըրած էր։ Երէկ Ցունաց Պատրիարքարանի Փոխանորդարանի կողմէ Ցոյն եկեղեցականի մը հետ յիշեալ Հայուհին Ազգ. Պատրիարքարան ղրկուած էր, ըստ օրինի կրօնափոխական ձեւակերպութիւնները կատարուելու համար։

— Վանէն կ՚գրեն Խոզ Հոկտ. 30 թուով.—«Ինչպէս անցեալները ծանուցինք, տեղւոյս կառավարութեան միջոցաւ Պիթլիզէ հոս բերուեցաւ գործագործ վարպետուհի Տիկին Էլմաս Մկրտիչեան՝ Սեբաստացի, որ քոյրն է Ցովհաննէս էֆ. Կարաթէքքէեանի, այն գործի վարպետին, որ այժմ Կիւրինի որբանոցին մէջ է գործագործութիւն և կարպետագործութիւն սովրեցնելու հոն։ Այս Տիկին որ մեծ տալիմով մ՚ալ ծառայած է Տէրութենէն, այժմ Գաւառական Պետոս էֆ.ի տունը կը մնայ, և տեղային կառավարութեան որոշումով Թրքաց իգական դպրոցին մէջ պիտի պաշտօնավարէ, ուր անխտիր կերպով ուսանելու պիտի երթան Թրքուհիներ և հայուհիներ։ Ս. Գրիգորեան Որբանոցի Հոգաբարձութիւնն և Տքթ. Րէյնօլտս մտադիր են իրենց որբուհիներէն ալ քանիներ հոն ղրկել ուսանելու նոյն օգտակար արհեստը, որ կ՚յուսացուի թէ լաւ յաջողութիւն և ապագայ պիտի ունենայ Վանայ մէջ։ Էջմիածնէ կ՚գրուի թէ Տիկին Նատիրեան հակառակ է ընդունիլ Ս. Պատրիարքի 600 րուբլիի խնդրանքը Վանայ Ս. Գրիգորեան որբանոցի գործագործութեան համար։»

—Մ. Խաչէֆեան էֆ. իր ամուսնութեան առթիւ 10 (տասն) օսմ. ոսկի նուիրած է Ազգ. Հիւանդանոցին, զոր շնորհակալութեամբ կ՚ծանուցանէ Հոգաբարձութիւնը։ Այս առթիւ Տէր և Տիկին Աստուածատուր Մէրճիմէքեան փոխան ծաղկեփունջի երկու ոսկի նուիրած են նոյն Հաստատութեան։

ԵՐԷԿԻ ՆՈՐ ՇԱՐԺՆ Ի ԿԱՐԻՆ

Այս գիշեր, Կարինէ Տ. Զաւէն վարդապետէն հետեւեալ հեռագիրն հասած է Պատրիարքարան.

«Երկրաշարժը կ՚շարունակէ։ Ձմրան սաստկութիւնը բազմապատկուած է, և ժողովրդեան թշուառութիւնը [illegible]։»

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՎԻԷՆՆԱ, 25 Նոյ.—Երեսփ. Ժողովը 7 ժամ վիճաբանութենէ մը վերջ, մերժեց անմիջապէս նկատողութեան առնել ի մասին կրօնական միաբանութեանց առաջարկութիւնները։

ԲԱՐԻԶ, 25 Նոյ.—Քաղաքապետական Խորհուրդը, վիճաբանելով կրօնական միաբանութեանց կողմէ արտօնութեան համար ըլլալիք դիմումներուն վրայ, 33ի դէմ 39 ձայնով ընդունեց օրակարգ մը, յայտարարելով թէ կրօնական միաբանութեանց մասին Երեսփ. Ժողովին քուէարկած օրէնքն յոռի է և հակառակ է Հանրապետութեան սկզբունքներուն, և կարծիք յայտնելով թէ միաբանութեանց ազատութեան ո և է վնաս պէտք չէր հասցնել։

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԵՒ ՖՈՒՌՆԻԷԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ

ԲԱՐԻԶ, 26 Նոյմ.— Երեսփ. Ժողովը 249ի դէմ 295 ձայնով միայն ընդունեց 265 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան ծրագիրը։ 107ի դէմ 403 ձայնով մերժուեցաւ գործաւորական երեսփոխան Մ. Աէնպայի այն առաջարկութիւնը թէ պէտք է Երեսփ. Ժողովին ներկայացուի Զօր. Վուաւոնի տեղեկագիրն ի մասին Չինու արշաւախմբին և գործուած աւարառութեանց։ Երեսփ. Ժողովը փոխառութեան ծրագրին յօդուածներուն վիճաբանութիւնը շարունակելով, որոշեց դրամական հատուցում ընել Չինու արշաւանքին երեւէն բոլոր վնասեալ Ֆրանսացւոց, մեռած զօրքերուն ընտանեաց, վիրաւորներուն, ևն.։

ԱԹԷՆՔ.— Կատարեալ անդորրութիւն վերահաստատուեցաւ։ Երեսփ. Ժողովը 40 օր նիստ պիտի չընէ։ Ուսանողք Համալսարանէն դուրս ելան։ Վաղը (այսօր) կանոնաւոր դասախօսութիւնք պիտի սկսին։

ՑԷԹԻՆԷԷ.— Սեւ Լերան իշխանն երէկ Ֆրանսա մեկնեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մանիլայէ հեռագիր մը կ՚ծանուցանէ թէ «Ալէգա» շոգենաւն ընկղմեցաւ։ 200 հոգի խղդուած կը հաշուուին։

—Քոլոնէ հեռագիր մը կ՚ծանուցանէ թէ սաստիկ կռիւ մը տեղի ունեցաւ Վենեզուէլլացիներուն և Քոլոմպիացիներուն միջև։ Քոլոմպիացիք ետ մղուեցան։ Երկուստեք 150 սպաննեալ և 200 վիրաւոր կան։

ՔԻԼ.—Օսմանեան և ռուսական մարտանաւերէն պատգամաւորներ ներկայ եղան երդման արարողութեան, զոր ծովային նոր հետեւակազօրքերը ըրին ի ներկայութեան Վիլհէլմ կայսեր։

ՈՒԱՇԻՆԿԴԸՆ.—Կ՚հաւաստուի թէ Նախագահ Րուզվէլդ որոշեր է Քուպայէն դուրս հանել ամերիկացի զինուորները։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուս կառավարութիւնն արգիլեց ռուսական երկիրներէ ձիու արտածումն ի Բարեյոյս։

ՎԻԷՆՆԱ.—Աւստրիոյ մէջ ևս թշնամական ցոյցեր սկսան Մր. Չէմպըրլէնի դէմ (որ իր ծանօթ ճառին մէջ յիշած էր նաև Աւստրիացւոց «խժդըժութիւնները» ապստամբ Չեխերը պատժելու մասին։)

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլ. կառավարութիւնը չորս նոր թորփիլանաւ ապսպրեց։

ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ.—Անգլիական նաւերը չբեռցնելու համար կազմուած յանձնաժողովն որոշեց Դեկտ. 16էն սկսիլ ծրագրին գործադրութեան։

ԲԱՐԻԶ.—Ճափոնի Նախկին վարչապետ Մարքիզ Իդօ Ռուսիա մեկնեցաւ, ուր պիտի տեսակցի Ռուսիոյ արտաքին և ելմտական գործոց նախարարներուն հետ։

—Հակակղերական թերթերը կ՚հրատարակեն զօրավար Վուաւոնի մէկ տեղեկագիրը, որ կ՚ամբաստանէ միսիոնարները թէ Չինու մէջ աւարառութիւններ ըրած են։

Այսօր, Վեհ. Սուլթանին Ծննդեան Տարեդարձին առթիւ, Ղալաթիոյ Սակարանը գոց է։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Թռնս. Միաց. Դ.	Ս. Ո.	26 29
Ամէնէն բարձր գին	»	26 32
Ամէնէն վար գին	»	26 28
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	105 3/8
Ամէնէն բարձր գին	»	105 3/4
Ամէնէն վար գին	»	102 —
Թրամուայ	»	74 —
Ամէնէն բարձր գին	»	74 —
Թրամուէյ բաժնեթ.	Ղշ.	557 —
» պարտաթ.	Ֆր.	482 —
Տէրքոսի ջուրի Ընկ.	Ֆր.	247 50
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	454 —
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	»	3 70
Թրամուայ	Ֆր.	74 50
Անատոլուի երկթ. պարտ.	»	500 —
» բաժնթ.	Ս. Ո.	09 20
Եգիպտ. Քրէտի Ֆոնս.	Ֆր.	264 —
Սոս. Օթ. Շանժ է Վալ Ս. Ո.	—	12

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	Ղշ.	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 07
Բոլ Էմպէրիալ	»	90 20
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 05
Քրիմից	»	51 06
Մէթալիք	»	99 50
Րուպլ Թղթադրամ	»	8 59

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղշ.	109 1/8
» » Առաջ. թղթ.	»	108 35
» չէք	»	110 1/16
Բարիզ 3 ամիս Պնգ.ի թղթ.	Ֆր.	23 05
» 3 » Առևտ. թղթ.	»	23 10
» չէք	»	22 85
Վիէննա չէք	քուրօն	21 77
Պէրլին չէք	մարք	18 59
Օտեսա չէք	րուպլ	8 57

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Նոյմ.

Օսմ. Թռնս. Միաց. Բ.	Ս. Ո.	49 75
» » » Գ.	»	26 29
» » » Դ.) բաց.	»	24 —
) գոց.	»	24 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11 12
Եգիպտական միացեալ	»	106 12
Անգլ. Քօնսօլիտէ	»	91 68
Այտըն Երկաթուղի	»	13 —
Փոխառութիւն Գասաբա	»	82 —
» Հէլլէնական 1881	»	39 —
» » 1884	»	39 —
Մօնօբոլ	»	42 —
Պուլկ. փոխառ. 1888	»	86 50
» Նոր » 1892	»	86 75
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25 350
Թրամուայ	»	3 —
Դրամադէգ		4 —

ԲԱՐԻԶ, 26 Նոյմ.

Օսմ. Թռնս. Միաց. Դ.) բաց.	Ա. Ո.	24 42
) գոց.	»	24 42
» » » Գ.	»	26 89
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	529 —
Օսմանիէ	»	457 50
Րումէլի Երկաթուղի	»	105 50
Ֆրանս. Ռանթ 3% Գ.Կ.	»	101 12
Քրէտի Լիոնէ	»	989 —
Պանք տը Բարի	»	990 —
Իտալական Ռանթ	»	100 10
Սպանիական արտաքին	»	71 95
Թրամուայ	»	75 75
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 175
Դրամադէգ Ֆրանս. Պանքայի		3 —

ՊԷՐԼԻՆ, 26 Նոյմ.

Օսմ. փոխառութ. 1888	մարք	98 90
Անատոլուի Երկաթուղի	»	99 —
Րումէլիի Երկաթուղի	»	101 50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 260
Դրամադէգ		4 —

ՎԻԷՆՆԱ, 26 Նոյմ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	քուրօն	95 15
» Լոնտոնի վրայ	»	239 30
Րումէլի Երկաթուղի	»	99 50
Օսմ. Ոսկի	»	275 —
Դրամադէգ		4 1/2

ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՍԵՂԲՈՍ ԽԱՆ ԹԻՒ 5—7

Հայերէն, Գաղղ. և Տաճկ. դպրոցական դասագրոց ու պիտոյից համար մեծաքանակ մթերք, նուէրի գիրքեր, Վիտալ—Լաբլաշի աշխարհացոյց մեծադիր քարտէսներու, բուսաբանական և կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մը՝ նմոյշներով՝ միշտ պատրաստ կայ։

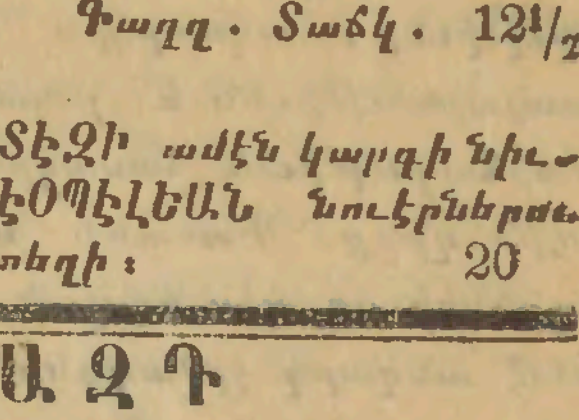
Նոր հրատարակութեանց

Սահակեանց — Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտի, նկարազարդ տիպ, 4 Ղրշ.— Թօփճեան — Նոր ընթացք ֆրանսերէն լեզուի, 4 ղրշ.— Զօհրաբ — Նամակագրութիւն Գաղղ. Տաճկ. 12½ Ղրշ.։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ամէն կարգի նիւթերու և ՖՐԷՕԲԷԼԵԱՆ նուէրներու միակ կեդրոնատեղի։ 20

Ա Զ Դ

Մ. Անդրեան Մագասար, ատամնաբոյժ, ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Գասապեան խան, պատիւ ունի ծանուցանել Բերայի իր Պատ. յաճախորդներուն

թէ եղած կրկնակի խնդրանքներուն գոհացում տալու համար ատամնաբուժական նոր դարմանատուն մը հաստատած է Բերա, Մեծ Փողոց, Խրիսթաքի Բասաժի դէմ անգլիական ՔԷՆՉՈՒԹ դեղարանին վրայ, ուր ամէն օր Պատ. յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ է։ 24—9

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՌԱ ՅԱՄԻՆ 1782

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի եւ կայծական կայուածք, կարասիք եւ ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք եւ մրցնողութեամբ սակագրելոյս, որ ունիմք լիագոյն խիտանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներ։

Հ. ՍՈՒԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ եւ Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,200,000

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխն և պահեստի գումարը կը համին 4,000,000 անգլ. ոսկիի։

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 22,000,000 անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փնասներուն համար։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՋՈՒԽԱ, ԳԱԶՄԻՐ, ՇԵՎԻՕԹ [ՇԱՅԵԱՔ] ՖԱՍՕՆԷ ԵՒ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆԱՑ

ՃԱՇԱԿ!
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ!
ՆՐԲՈՒԹԻՒՆ!

Ամէնէն փնտռուածներն ու վերջին նորաձեւութեանց հետեւող ճաշակներն անզուգական ընտիր կերպասներ, ամէն երանգ ու ճաշակ. Մէթրը 30—40 ղրշ. արժող ապրանք մը, ի Բերա, 20 փրանք տուներն թակ կ'ազնուացնեն։ Բայց պէտք չէ մեր նպատակը։ Ամէնէն նպաստաւոր գիներով պէտք ծախուի

Գ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԵՒ Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՏԷՐ

Պոլիս Շաւալին զոտը Այնամըլար Թիւ 12

Գաւառական յանձնարարութիւնք խոշոր ժամք կատարուելով, ուզողներու նմոյշներ ալ կը ղրկուին։

Մի՛ տաք ձեր 20 Փրանքը՝ մէթրը 30—40 ղրշ. արժող ապրանքի մը։ Դիմեցէ՛ք անզամ մը յիշեալ վաճառատունն, ուր պիտի գտնէք միշտ

ՃԱՇԱԿ!
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ!
96 ՆՐԲՈՒԹԻՒՆ!

ԱՆՔՈՐ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1858 ԻՆ

Թուրքիոյ մէջ գործուած կեանքի ապահովագրական ընկերութիւններու մէջէն կ'ընտրուի ամենէն հաստատուածը։

Երաշխաւորութեան գումար. 168 միլիոն Ֆր.

Վճարուած երաշխաւորութիւնք 277 միլիոն Ֆր.

Ընդհանուր Տեսչութիւն ՄԻՔԱՅԷԼ ԱՍԼԱՆ

Պոլիս, Ղալաթիա, Մերքեզ Ռըհթըմ խան

ԻԼԱՆ

ԽԱՋԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէճէ մուլայուն օլունաճագ 3,800 ամիգ գրէճ պամպանըն չէհրը հալը բուլմընին 15լնճը բէնչչէնպիհ կիւնիւ գարարը էվվէլի վէ 18ընճը բազար կիւնիւտէ 100տէ 3 թէնզիլի պիհ գապուլ իհալէի գաթիէսի իճրա օլունաճագընտան իթմայա թալիպ օլանլարըն Թէէմմիւմաթ ագչէսինի վէ խա միւթէպէր քեֆալէթնամէճէ մուսթասըպէն էհլի մէզ...մուստէ մէզ քիւրու ճէլլէպ թէալիպ սաաթ 9ա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշաւրէէլիհանէսի կէլմէլէրի իլան օլունուր։

3—2

12 Թըշրինը սանի 317

ՄԵՐ ՄԵԾԱՅԱՐԳ ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ
ԳԵՂԵՑԻԿ ՆՈՒԷՐ

ՎԱՔՍԷՆ խնայողական կանթեղն որ առանց Ջուրի կ'վառի, կ'ծախուի ամէն տեղ, և նպարավաճառատուններէ։ Ուշադրութիւն ըրէք մեր այս վաճառանիշին որ ամէն տուփի վրայ պէտք է գտնուի, այսյանձնարարելի խնայողական կանթեղը Ամսթերտամ է Պ. ՎԷՐԲԱՏ ԷՋՕՆԻ գործարանէն կ'բերենք. անարատ մեղրամոմէ են և 6, 8, 10 ժամ անընդհատ կ'վառին։ Այս կանթեղին պատրոյգներն ամէնէն բարձր աստիճան տաքութեան կ'դիմանան և ամանորն իսկ չեն աւրուիր։ Ջուրի պէտք չկայ զանոնք վառելու համար, ինչ որ Թանկագին առաւելութիւն մ'է։ Ջուրն աղտ կ'գոյացնէ, մինչդեռ այս պատրոյգները պնակի մէջ դնել բաւական է։ Պայծառ լոյս մ'ունի և մնաւ չհոտիր։ Անոնք որ 24 տուփ վառեն և ներփակ գործածութեան եղանակը բացատրող դեղին Թուղթերը ներկայացնեն, իբր նուէր պիտի ընդունին արծաթազօծ կամ ականակապ փողկապի ասեղ մը Թէ՛ ակական և Թէ իրական։ Կայսերական երկիրներու համար, գործարանին միակ մասնաճիւղը, Կ. Պոլիս, Զագմաքճըլար Գումրու խան Թիւ 5—7 ԲԱԲԱԵԱՆՈՒԼՕ ԵՒ ԸՆԿ.։ 20—13

ԿԱՐԵՒՈՐ է ԳԻՏՆԱԼ Թէ մեզի ղրկուած յօդուածները և այլն եթէ չտպուին կամ հրատարակուին ղրկողին չեն դարձուիր, միայն 5 կամ 10 փարանոց փոստայի դրոշմ ղրկելով կը ետ ստացուին։

ԻԼԱՆ

ԽԱՋԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէճէ մուլայուն օլունաճագ 12,000 գրէճ չալը վէ ասրի Փասուլեանըն մահը հալը բուլմընին 13լնճըն սալը կիւնիւ գարարը էվվէլի վէ 15ընճը բէնչչէնպիհ կիւնիւտէ 100տէ 3 թէնզիլի պիլ գապուլ իհալէի գաթիէսի իճրա օլունաճագընտան իթմայա թալիպ օլանլարըն Թէէմմիւմաթ ագչէսինի վէ խա միւթէպէր քեֆալէթնամէճէի միւսթասըպէն էհլի մէզ...մուստէ մէզ քիւրու նիհայէթ սաաթ 9ա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշաւրէէլիհանէսի կէլմէլէրի իլան օլունուր։

3—2

11 Թըշրինը սանի 317

ՆԻՒԹ—ՀԱՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ԲԱՐԻԶԻ 1900Ի ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԷՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ Է ԱՆՄՐՑԵԼԻ (HORS—CONCOURS) ՄՐՑԱՆԱԿԻ

ԻՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ

ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ
ՏՈՒԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ
ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ԿԸ ԳԵՐԱԶԱՆՑԵՆ ԲՈԼՈՐ ՄԻՒՍ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

Նորոգութիւնք և գործածութեան եղանակին ուսուցումը միշտ ձրի

Թուրքիոյ համար միակ Ներկայացուցիչ Մ. ԱՄՕՏԷՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ. — Պոլիս, Պոնճէ Գաբու, Հասիրճըլէ համամ, Թրամուէի գծին վրայ Թիւ 7.

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ. — Իզմիր, Սելանիկ, Աֆիոն Գարահիսար ևլն.

Կանաչաւուռն Կարմիր Աքլոր
299, Մահմուտ Փաշա, Պոլիս, 299

Օրինակի համար, 80 ղրշ.ի ապրանք գնողը 20 ղրշ. կանխիկ և Յաջորդին համար շաբաթական 5 կամ ամսական 20 ղրշ. պիտի վճարէ, 160 ղրշ.ի գնողը 40 ղրշ. կանխիկ և շաբաթը 10 կամ ամիսը 40 ղրշ. պիտի վճարէ։ Ու այսպէս շարունակաբար, այն համեմատութեամբ։

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Գ. ԵՐՄԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս, Սուլթան—Համամ, Թոփալեան խան

Թոփալեան խանի յիշեալ մեծ վաճառատունը, որ հանդերձեղինաց վաճառատուններուն է՛ն նշանաւորն եղած է, մնաւ իր անունն և տեղը փոխած չէ, և իր տէրը Գ. Երմէնեան վաճառատան գործառնութեանց մէջ ա՛լ աւելի կանոնաւորութիւն մտցուցած է։

Կ'ծանուցուի յաճախորդներուն Թէ Թոփալեան խանի շրջակաները զանազան անուններով և վերջերս բացուած հանդերձեղինաց վաճառատուները Գ. Երմէնեան և Ընկ. վաճառատուներուն հետ ո և է յարաբերութիւն և կապակցութիւն չունին։ Հետեւաբար յաճախորդները կ'հրաւիրուին դիմել Թոփալեան խանի վաճառատունը։

Իդիմաց Թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆԸ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Կ. Պոլիս, Nº 23, 25, Պապը Ալի ճատտէսի

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆկ.

ՑՈԳԵՑԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

Հիմնեալ 1889 ին, Կ. Պոլիս, չիթ—համամ—ճումլէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքև կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։ Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կ'միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կ'ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսմի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ. — Պ. Պ. Լաքաարիէռ Որդի և Ընկ. 28.—Ռիւ Շաթօտէօն.	ԶՄԻՒՌՆԻԱ. — Պ. Հայնրիխ Վառէնկ.
ՊՈՄՊԱՅ. — Պ. Պ. Ապքար և Ընկ.	ՍԵԼԱՆԻԿ. — Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ. — Պ. Մ. Դալֆաեան	ԽԻՍԿԻՒՊ. — Պ. Մ. Քափուանօ.
ԳԱՀԻՐԷ. — Պ. Հ. Ռոզանթալ.	ՊԷՅՐՈՒԹ. — Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ. — Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.	ՍԱՄՍՈՆ. — Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբբ.
ՎԱՌՆԱ. — Պ. Կէռոն Արտիթի.	ՏՐԱՊԻԶՈՆ. — Պ. Արիսկ. Ինճիճեան.
	ՍԵԲԱՍՏԻԱ. — Պ. Պ. Վ. և Ս. Մեծատուրեան.
	ԻԶՄԻՏ. — Պ. Ցակոբ Մոմճեան.
	ՌՈՏՈՍԹՕ. — Պ. Ցակոբ Բռօվատալ.

ԱՊԱՌԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

«ԿԱՐՄԻՐ ԱՔԼՈՐ» Վաճառատունը, Մահմուտ—Փաշա Թ. 299 և Թարագճըլար Թ. 112, ինչպէս որ ԱՊԱՌԻԿԻ առաւելութիւններն Հասարակութեան տրամադրութեան տակ դրած է շաբաթական կամ ամսական վճարումներով հագուստ գնելու համար, այնպէս ալ ԱՊԱՌԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ դիւրութիւնը կ'ընծայէ մի և նոյն պայմաններով, այսինքն՝

Շաբաթական կամ ամսական վճարումներով

ԹԷ՛ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԵՒ ԹԷ՛ ԿԵԱՆՔԻ ՀԱՄԱՐ, ԱՌԱՆՑ ԱՒԵԼՈՐԴ ԾԱԽՔԻ, ՇԱՀՈՒ ԵՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Այս նպատակաւ «ԿԱՐՄԻՐ ԱՔԼՈՐ» վաճառատունն համաձայնած է ապահովագրական մեծ ընկերութեանց հետ, որք հասարակութեան տրամադրութեան տակ կ'դնեն մէկ քանի ձեւով պայմանագրեր, ՀԱՒԱՍԱՐԱՊԷՍ ՇԱՀԱՒՈՐ։

Ամէն տեղեկութիւնք ձրի պիտի տրուին դիմողին, Թէ՛ վերոյիշեալ վաճառատանց մէջ, և Թէ՛ Թարագճըլար, Եասէմի Խանի տակ, իր հաստատած մասնաւոր գրասենեակին մէջ։

ՀՐԴԵՀԻ դէմ ապահովագրութեան պայմանք են, զոր օրինակ, մէկ անգամէն վճարելի 200 ղրշ. Բէյէմի համար շաբաթական $7 \frac{1}{2}$ ղրշ. կամ ամսական 30 ղրշ.։

ԿԵՆԱՑ ապահովագրութեան պայմանք են, զոր օրինակ, մէկ անգամէն վճարելի 2,000 ղրշ. Բէյէմի համար շաբաթական 50 ղրշ. կամ ամսական 200 ղրշ.։

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (54)

ԳՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԴԷՓԷՆ

ԴՐԱՄԻՆ ԶՈՀԵՐԸ

ԱՆՕԳՆԻ ԱՂՋԻԿՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ
ԼԱԶԱՐԻՆԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԼԳ.

Անգամ մը Տիկին Ժիրոն տեսնել կ'բաւէր համոզուելու համար 55 տարու էր, բայց 60 կ'երեւար։ Երբեք գեղեցիկ եղած չէր, բայց դէմքին վրայ նկարուած բարութիւնը, ակնարկին մաերմական արտայայտութիւնն և շարժուձեւերու համարձակութիւնն համակրելի կ'ընէին զինք։ Գաւառի մէջ բնակող քաղքենիի մը պէս հագած էր սեւ մերինօսէ անզարդ շրջազգեստ մը և մետաքսէ գոգնոց մը։ Շատ պարզ գլխարկ մը դրած էր տակաւին խիտ բայց արդէն գրեթէ ճերմակ մազերուն վրայ։ Այս մաքուր ու անպաճոյճ զգեստով ցոյց կուտար Թէ յաւակնոտ մէկը չէր։ Աշխարհիկ կին մը չէր կամ չէր ուզեր ըլլալ, այլ տանտիկին մը միայն։ Օր. Ժանն մէկ ակնարկով ախորժեցաւ անկէ։ —Մա՛յր իմ, ըսաւ Մաքսիմ յուզումով մը որուն պատճառը պիտի հասկնանք յետոյ, ձեզ կ'ներկայացնեմ Օր. Ժանն Լըռուն զոր կ'փափաքէիք ճանչնալ։ Մայրս է, Օրիո՛րդ Ժանն։

—Բարի եկաք, Օրիո՛րդ, ըսաւ Տիկին Ժիրօ։ Ի բոլոր սրտէ բարի գալուստ կ'մաղթեմ։ Ուրախ եմ ձեզ տեսնելուս, չա՜տ ուրախ։

Տիկին Ժիրօ ձեռքն երկնցուց Ժաննի։—Օ՛հ, Տիկի՛ն, պոռաց Ժիւլ Լըռուի փոքր աղջիկը, միամիտ զեղումով մը որ իր նկարագրին հիմը կ'կազմէր, Թոյլ տուէք որ ողջագուրեմ ձեզ։

Եւ առանց Տիկին Ժիրոյի պատասխանին սպասելու, Թեւերն անոր վիզը նետեց և երկու այտերն համբուրեց։—Սիրեցեալ աղջի՛կս, մրմռաց այրին ցած ձայնով, այս անակնկալ զգուանքէն խորապէս յուզուած, որքա՜ն իրաւունք ունէին ըսելու Թէ դուք չնորհի, գեղեցկութեան ու բարութեան հրեշտակն էք։ Աստուած ամէն բան տուեր է ձեզ։

Ետոյ բարձրաձայն յարեց.—Հիմա, Օրիո՛րդ, հաճեցէք մեր անշուք բնակարանն այցելել։ Իր համեստութեան մէջ արդէն անիկա հաճելի է մեզ։ Երբ դուք ներս մտնէք և ձեր ամենահզօր հրապոյրէն բան մը ձգէք, ա՛լ աւելի հաճոյ պիտի երեւայ մեզ։

Մաքսիմ, աչքերը տամուկ, լուռ կ'ժպտէր մօրը խօսքերուն վրայ։ Տիկին Ժիրօ Ժաննի Թեւէն բռնեց, սանդուղին աստիճաններէն հանեց և ճաշասրահ մտցուց։ Սեղանին վրայ չօթ (չիօքէ), Թարմ սեր և պտուղ պատրաստուած էին։—Վէրգ—Ֆէօյլէն Ռանսէյ բաւական ճամբայ է, ըսաւ Տիկին Ժիրօ։ Օդն ալ տաք է, Թէև աշունը բաւական յառաջացած։ Յուսամ Թէ, Օրիո՛րդ, պիտի չմերժէք մեր համեստ սեղանը։ Շօթն ես ինքս շինած եմ և պտուղները մեր պարտէզէն են։

—Անշուշտ չեմ մերժեր, պատասխանեց Ժանն իր մանկական զուարթութեամբ։ Չէի համարձակեր ըսել, բայց անօթութենէս ու ծարաւէս կը մեռնէի։ Օ՛հ, այո՛, մեծ ախորժով կ'ուտեմ ինձ համար պատրաստուած այս աղուոր բաները։ Կ'տեսնէք։

Եւ Ժանն, քահ քահ խնդալով, չօթին մէջ մխեց իր փղոսկրէ պզտիկ ակռաները։ Վարդագոյն շրթներուն տարաւ սերը, և առանց դանակ գործածելու, գեղեցիկ տանձ մ'առաւ ու խածնելով կերաւ։—Ի՜նչ պատուական բաներ են, ըսաւ։ Ա՛հ, սիրեցեալ Տիկի՛ն, շատ սիրուն գաղափար մ'ունեցեր էք։

Տիկին Ժիրօ ուրախութենէն կ'ծառագայթէր։ Մաքսիմ Ժաննի երեսը կը նայէր գօրովալից։ Ճաշն աւարտելով, այցելեցին գետնայարկը։ Սալօնը կահաւորուած էր մահոնէ և բոսորագոյն Թաւիշէ կարասիներով։ Ոսկեզօծ արոյրէ ժամացոյց մը և երկու ջրաներկ պատկերներ կային։ Ժամացոյցին ու պատկերներուն ընտրութիւնը կ'մատնէր հանգուցեալ Տքթ. Ժանտրօնի պարզութիւնն և գեղարուեստական հակումները։ Սալօնէն եաքը կարգն եկաւ աշխատութեան սենեկին, իր պարզ կարասիներով, Թիկնաթոռով և մատենադարանով, ուր բժշկական գիրքեր կային, ամենքն ալ կազմուած և տան հետ միասին գնուած։ Ժանն անունները կարդաց այս արժէքաւոր գիրքերուն, որք գիտութեան գանձերը կ'պարունակեն, և կեանքեր երկարելու ու վիշտեր ամոքելու միջոցները կուտան։ Կ'միար մրգաստանը, տան ետեւի կողմը, աւելի քան 2,000 մէթր տարածութեամբ, զարգարուն, մշակուած։ Մինչ Տիկին Ժիրօ, որ փիւղը մեծցած ու ծաղկաբուծութեան հմտացած էր, Ժաննի կ'բացատրէր ու ցոյց կուտար ծախութիւնն այս պարտէզին, ուրկէ կ'յուսար աջողել արդիւնք ձեռք բերել հետեւեալ տարին, Մաքսիմ, գմելի մը ձեռքը, աչնան վարդերը կ'կտրէր, քիչ մը տրժագոյն, բայց տակաւին բուրումնաւէտ, և այդ վարդերով փունջ մը կ'շինէր։

ԼԴ.

Ժաննի մեկնած ատեն, Մաքսիմ անոր ներկայացուց իր վարդերը, երկչոտ կերպով։ Աղջիկն ընդունեց փունջն առանց վարանելու, Թալուը շրթունքներուն վրայ։ Խոյր անոր աչքերը վար չառաւ անգամ։ Վաղանցուկ կարմրութիւն մը չտարածեցաւ իր երեսին փայլը։—Շնորհակալ եմ, սիրելի Տօքթոր, ըսաւ։ Այս ծաղիկներն անուշ կը հոտին։ Ասանկ գեղեցիկ վարդեր չունինք Վէրգ—Ֆէօյլի մէջ։

—Կ'ներէք, Օրիո՛րդ, այնպէս չէ՞, որ առաջնորդեմ ձեզ, ըսաւ Մաքսիմ։

—Անշուշտ ո՛չ, պատասխանեց Ժանն։ Ի՞նչ հարկ կայ։ Գիտէք որ վարժուած եմ առանձին ճամբորդելու։

—Բայց այսքան հեռացած չէիք ձեր տունէն։

—Լա՛ւ, քանի որ կ'փափաքիք, ընկերացէք ինձ, բայց մինչև Օզըրէի ագարակը։ Անկէ անդին ո՛չ։ Հոն իմ գիւղս կ'համարուիմ։ Այն տեղէն ձեր Տիկին մօր եմ պիտի ղրկեմ ձեզ։

Ժան նորէն ողջագուրեց Տիկին Ժիրօն, շնորհակալ եղաւ անոր սիրալիր ընդունելութեան համար, խոստացաւ նորէն գալ, խնդրեց որ ինք ալ Վէրգ—Ֆէօյլ այցելէ։ Երկու երիտասարդներն հեռացան։ Երբ Մաքսիմ մէկ ժամէն դարձաւ, յուզուած, գրգռուած, գրեթէ տխուր էր։—Մա՛յր, ըսաւ աջլի անգամ, ինչպէս գտաք Օր. Ժաննը։

—Պաշտելի աղջիկ մ'է, պատասխանեց այրին խանդավառ։ Պարզ, գեղեցիկ ու գթասիրտ։ Իր չուրջ ապրող մարդիկն իրաւունք ունին բարի հրեշտակ կոչելու զայն։

Այս խօսքերն ըսած ատեն, Տիկին Ժիրօ Մաքսիմին նայեցաւ և անոր այլայլած դէմքն իր ուշադրութիւնը գրաւելով, հարցուց.—Բայց ի՞նչ ունիս։ Տխուր կ'երեւաս։

—Շատ վրդոված եմ։

—Ինչո՞ւ։

—Կ'վախնամ որ աղետալի չըլլայ այն դիպուածը, որ հազար գիւղերուն մէջէն այս գիւղն ընտրել տուաւ մեզ իբր բնակավայր։

—Քեզ հասկնար ըսածդ։ Ռանսէյէն շատ կ'ախորժէիր։ Գիտ այնպէս ըսիր։ Ի՞նչ է այս փոփոխութեան պատճառը։ Բա՞ն մը պատահեցաւ։

—Մա՛յր, առաջին անգամ այս գիւղը բաց գրքի մը պէս կարդացի ինչ որ կ'անցնի հոգւոյս մէջ։ Դժբախտութիւն մը պիտի գայ գլխուս։

—Ի՞նչ դժբախտութիւն, պոռաց այրին զարհուրելով։

—Ամէնէն մեծ դժբախտութիւնը, վասն զի դարման չունի։

—Մի՛ ըսեր։ Ես պիտի կրնամ այդ դժբախտութիւնն հեռացնել քենէ։ Մայր մը միշտ կրնայ իր զաւակը պաշտպանել։

—Բան մը չես կրնար ընել, մա՛յր, ո՛չ դուն, ոչ ուրիշը։ Պէտք է ես զինքս պաշտպանէի իմ անձիս դէմ, բայց ես առաջուց յաղթուած եմ, վասն զի կ'զգամ Թէ պայքարն անկարելի է։

—Բացատրէ՛, կ'պաղատիմ։

—Մա՛յր, հիմա գո՛ւն ըսիր որ Օր. Լըռու պաշտելի աղջիկ մ'է։

Մաքսիմ ընդմիջեց։—Շարունակէ, ըսաւ Տիկին Ժիրօ։

—Կ'պաշտեմ Օր. Լըռուն, մրմռաց Տօքթորը վհատութեամբ։

—Ատոր մէջ գէշ բան մը կա՞յ։ Ես ալ, Թէև լաւ չեմ ճանչնար, աղջկանս պէս կ'սիրեմ Օր. Լըռուն։

—Բայց ես եղբօր մը սէրը չէ որ կ'զգամ, ըսաւ Մաքսիմ։ Կ'հասկնա՞ս, մա՛յր, կ'սիրեմ, յիմարաբար կ'սիրեմ։

Տիկին Ժիրօ չունչ առաւ։—Մինակ ա՞ն է եղեր, պատասխանեց։ Ես ալ կարծեցի որ իրաւցնէ աղէտ մը կայ։ Ա՛հ, խեղճ զաւակս, վախցուցիր զիս։ Ես յուսահատելու պատճառ մը բնաւ չեմ տեսներ ատոր մէջ։

—Կ'սիրեմ անյոյս։

—Ինչէ՞ն գիտես որ սէրդ անյոյս է։

—Ինք երբե՛ք պիտի չսիրէ զիս։

—Ո՞վ ըսաւ։ Դուն գիտական բաներու փորձառութիւնն ունիս, բայց ո՛չ կեանքի։ Դուն բժշկութիւնն ուսումնասիրած ես բայց ո՛չ աղջիկներու սիրտը։ Քանի՞ տարու է Օր. Լըռուն։ Հազիւ 17 տարու կայ եարծեմ։

—16 ու կէս տարու է։

—Տակաւին տղայ կ'համարուի։ 16 ու կէս տարեկան հասակի մէջ սէրը տարտամ ու անիմաստ բառ մ'է։ Դուն ալ դեռ երիտասարդ եւ ժամանակ ունիս սպասելու։ Թո՛ղ քանի մը ամիս անցնի, և արթնցող սրտի մը առաջին բաբախումները Թերեւս քեզի՛ համար պիտի ըլլան։

Մաքսիմ գլուխն երերցուց։—Երեւս նայէ, սիրեցեալ մայրի՛կ, պատասխանեց։ Կ'մոռնաս որ գեղեցիկ չեմ։ Զի՞ս պիտի սիրէ։

(Շար.) Թարգմ. Փ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ